

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

FAKULTA PODNIKOVÉHO MANAŽMENTU

Evidenčné číslo: 104002/B/2023/36145173758217988

VÝBER PRÁVNEJ FORMY PODNIKANIA

Bakalárska práca

2023

Dominika Susková

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

FAKULTA PODNIKOVÉHO MANAŽMENTU

VÝBER PRÁVNEJ FORMY PODNIKANIA

Bakalárska práca

Študijný program: ekonomika a manažment podniku

Študijný odbor: ekonomika a manažment podniku

Školiace pracovisko: Katedra podnikovohospodárska

Vedúci záverečnej práce: Ing. Katarína Grančíčová, PhD.

Bratislava 2023

Dominika Susková

Pod'akovanie

Touto cestou by som sa chcela pod'akovať vedúcej záverečnej práce Ing. Kataríne Grančičovej, PhD. za hodnotné rady a odbornú pomoc pri zhotovovaní tejto bakalárskej práce.

ABSTRAKT

SUSKOVÁ, Dominika: Výber právnej formy podnikania. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta podnikového manažmentu; Katedra podnikovodospodárska. – Vedúci záverečnej práce: Ing. Katarína Grančičová, PhD. – Bratislava: FPM EU, 2023, 56 strán.

Hlavným cieľom bakalárskej práce je spracovať teoretické východiská v rámci problematiky voľby právnej formy podniku v súvislosti s procesom založenia a vzniku podniku a v nadväznosti na to, vybrať vhodnú právnu formu pre podnikateľskú aktivitu konkrétneho začínajúceho podnikateľa. Práca pozostáva z piatich kapitol. Obsahuje dva obrázky a 17 tabuliek. Prvá kapitola sa venuje vymedzeniu základných pojmov súvisiacich s podnikaním, problematike založenia a vzniku podniku, klasifikácii a následnej charakteristike právnych foriem podnikov v Slovenskej republike. Okrem determinovania povinných náležitostí, ktoré každá z uvedených právnych foriem musí obsahovať, sme uviedli aj niekoľko výhod či nevýhod jej založenia, ktoré by mohli začínajúcemu podnikateľovi pomôcť pri rozhodovaní. V druhej kapitole je stanovený cieľ záverečnej práce. Tretia kapitola obsahuje metodiku práce a metódy jej skúmania, ktoré sa použili na spracovanie tejto bakalárskej práce. Vo štvrtej kapitole uvádzame výsledky práce, ktoré obsahujú charakteristiku východiskovej situácie začínajúceho fiktívneho podnikateľa spolu s hodnotením vybraných aspektov zvolených právnych foriem, o ktorých je možné uvažovať na základe stanovených kritérií. Posledná piata kapitola je venovaná diskusii, kde na základe porovnania hodnotených právnych foriem použitím bodovej metódy začínajúci fiktívny podnikateľ realizuje konečné rozhodnutie o voľbe právnej formy pre jeho začínajúcu podnikateľskú kariéru.

Kľúčové slová: Právna forma podnikania. Spoločnosť s ručením obmedzeným. Začínajúci podnikateľ. Živnostenské oprávnenie. Živnosť.

ABSTRACT

SUSKOVÁ, Dominika: Choice of a legal form of business. – University of Economics in Bratislava. Faculty of business management; Department of Business economics. – The mentor of a final work: Ing. Katarína Grančičová, PhD. – Bratislava: FPM EU, 2023, number of pages 56.

The main aim of the baccalaureate task is to process the theoretical basis for the choice of a legal form of business in relation to the process of creation and establishment of a company and consequently to choose the appropriate legal form for the entrepreneurial activity of a particular beginning entrepreneur. The work consists of five chapters. It contains two pictures and 17 tables. The first chapter is dedicated to the definition of elementary notions connected to business, introduction to the process of creation and establishment of a company, the classification, and the following characteristic of legal forms of businesses in the Slovak Republic. In addition to determining the mandatory requirements that each of these legal forms must contain, we have also identified a number of advantages or disadvantages of establishing, which could help the beginning entrepreneur to make a decision. The second chapter defines the aim of the final work. The third chapter contains the methodology of work and the methods of examination used to elaborate this baccalaureate work. In the fourth chapter, we present the results of the work, which contain the characteristics reference basis of the beginning fictitious entrepreneur, together with an assessment of the chosen aspects of the selected legal forms that can be considered on the basis of the criteria set. The last fifth chapter is devoted to a discussion where, based on comparing the legal forms evaluated using the point method, the starting fictitious entrepreneur implements the final decision on the choice of legal form for his starting business career.

Keywords: The legal form of business. Private company limited by shares. Beginning entrepreneur. Trade permission. Trade.

OBSAH

ÚVOD.....	10
1 SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY DOMA A V ZAHRANIČÍ...11	11
1.1 Základné pojmy súvisiace s podnikaním	11
1.1.1 Podnikanie	11
1.1.2 Podnik	12
1.1.3 Podnikateľ	12
1.1.4 Právna forma podniku.....	13
1.2 Založenie a vznik podniku	13
1.3 Právne formy podnikov v Slovenskej republike	14
1.3.1 Podnik jednotlivca	16
1.3.2 Obchodné spoločnosti.....	18
1.3.3 Osobitné formy podnikov	24
1.3.4 Formy podnikania bez právnej subjektivity.....	26
1.3.5 Kritériá výberu právnej formy podnikania	27
2 CIEĽ PRÁCE.....	29
3 METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA.....	30
3.1 Charakteristika objektu skúmania.....	30
3.2 Pracovné postupy	30
3.3 Spôsob získavania údajov a ich zdroje.....	30
3.4 Použité metódy vyhodnotenia a interpretácie výsledkov	31
4 VÝSLEDKY PRÁCE	32
4.1 Charakteristika východiskovej situácie začínajúceho podnikateľa.....	32
4.2 Hodnotenie vybraných aspektov založenia a vzniku živnosti.....	34
4.3 Hodnotenie vybraných aspektov založenia a vzniku s. r. o.	39
4.4 Hodnotenie vybraných aspektov založenia a vzniku j. s. a.....	46

5	DISKUSIA.....	48
	ZÁVER	50
	ZDROJE	51
	PRÍLOHY	56

Zoznam ilustrácií a tabuliek

Obrázok 1 Vývoj počtu vzniknutých PO podľa právnej formy v Slovenskej republike za obdobie 1. 1. 2012 – 29. 10. 2022	15
Obrázok 2 Vývoj počtu vzniknutých FO a PO podľa právnej formy v Slovenskej republike za obdobie 2008 - 2019.....	15
Tabuľka 1 Právne formy podnikov v Slovenskej republike.....	14
Tabuľka 2 Výhody a nevýhody živnosti	17
Tabuľka 3 Porovnanie osobných a kapitálových obchodných spoločností	19
Tabuľka 4 Výhody a nevýhody verejnej obchodnej spoločnosti	20
Tabuľka 5 Výhody a nevýhody spoločníkov v k. s.....	21
Tabuľka 6 Výhody a nevýhody k. s.	21
Tabuľka 7 Výhody a nevýhody s. r. o.	22
Tabuľka 8 Výhody a nevýhody a. s.	23
Tabuľka 9 Výhody a nevýhody j. s. a.	24
Tabuľka 10 Výhody a nevýhody družstva	25
Tabuľka 11 Vstupné informácie pre zostavenie podnikateľského rozpočtu	32
Tabuľka 12 Konkretizácia kritérií posudzovania živnostenského podniku	35
Tabuľka 13 Posudzovanie ekonomických aspektov živnostenského podniku	39
Tabuľka 14 Konkretizácia kritérií posudzovania jednoosobovej s. r. o.....	40
Tabuľka 15 Posudzovanie ekonomických aspektov jednoosobovej s. r. o.	45
Tabuľka 16 Konkretizácia kritérií posudzovania j. s. a.	47
Tabuľka 17 Hodnotenie vybraných kritérií pre výber právnej formy podnikateľkou	48

ÚVOD

Osobe, ktorá sa rozhodne podnikat' na území Slovenskej republiky umožňuje legislatíva Slovenskej republiky podnikat' v rôznych typoch právnych foriem. Pre začínajúceho podnikateľa je dôležité zvoliť si vhodnú formu podnikania, či už sa rozhodne podnikat' samostatne, alebo skupinovo. Je preto podstatné, aby poznal všetky dostupné možnosti výberu právnej formy podnikania a na základe výhod či nevýhod, si zvolil najvhodnejšiu právnu formu práve pre jeho budúcu podnikateľskú činnosť.

V tejto bakalárskej práci sme sa venovali charakterizovaniu základných typov právnych foriem na území Slovenskej republiky, ich charakteristikám a špecifickým znakom, výhodám i nevýhodám. Či už to bol podnik jednotlivca, obchodné spoločnosti, osobitné formy podnikania alebo iné právne formy podnikania bez právnej subjektivity. Vymedzili sme aj základné pojmy spájajúce sa s podnikaním. Následne sme sa venovali výberu vhodnej právnej formy podnikania pre konkrétneho fiktívneho začínajúceho podnikateľa. Hlavným cieľom bakalárskej práce bolo spracovanie teoretických východísk v rámci problematiky voľby právnej formy podniku v súvislosti s procesom založenia a vzniku podniku a v nadväznosti na to, vybrať vhodnú právnu formu pre podnikateľskú aktivitu konkrétneho začínajúceho podnikateľa. Tento výber je významný vzhľadom na budúce práva a povinnosti, ktoré vyplývajú zo zvolenej právnej formy.

Dôležitosť spracovania problematiky selekcie právnej formy podnikania korení v poznaní všetkých dostupných právnych foriem, z ktorých začínajúci podnikatelia na Slovensku majú právo voľby.

Naším motívom spracovania problematiky výberu právnej formy podnikania bolo informovať o dostupných možnostiach právnych foriem, v ktorých je možné začať podnikat' na území Slovenskej republiky. Spracovaná problematika môže byť východiskom pre začatie podnikateľskej kariéry.

1 SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY DOMA A V ZAHRANIČÍ

Pred začatím podnikania je nutné, aby si subjekt zvolil vhodnú právnu formu, pod ktorou bude vystupovať. Na začiatku teoretickej časti tejto bakalárskej práce najskôr uvedieme základné pojmy, ktoré sa spájajú práve s podnikom a podnikaním. Ďalej uvedieme všetky dostupné právne formy podnikania na území Slovenskej republiky, z ktorých si začínajúci podnikateľ musí zvoliť práve jednu z nich. Predstavíme si ich charakteristiky, výhody aj nevýhody, ktoré sú podnikateľovi nápomocné pri rozhodovaní sa pre konkrétnu právnu formu. Uvedieme nasledovné: podnik jednotlivca, osobné i kapitálové spoločnosti, osobitné formy podnikov a iné formy alebo spôsoby podnikania.

1.1 Základné pojmy súvisiace s podnikaním

1.1.1 Podnikanie

Činnosť, ktorú si začínajúci podnikateľ zvolil na jeho podnikanie musí spĺňať charakteristiky, ktoré sú vymedzené v Obchodnom zákonníku. Obchodný zákonník pojem podnikanie vymedzuje v § 2 ods. 1 práve takto: „*Podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu.*¹“

Na to, aby podnikateľ skutočne vykonával podnikanie, musí spĺňať všetky povinné náležitosti, ktoré Obchodný zákonník udáva. „*Sústavnosťou sa rozumie podnikanie vykonávané opakovane a nie len náhodne alebo príležitostne. Pod samostatnosťou možno chápať, že podnikateľ o svojej podnikateľskej činnosti rozhoduje sám. Vo vlastnom mene podniká podnikateľ vtedy, keď podniká pod obchodným menom a nekoná tak v mene iného. Konanie na vlastnú zodpovednosť zaväzuje podnikateľa samého a nesie tak vlastnú zodpovednosť v prípade porušenia povinností, ktoré sa zaviazal plniť v spojení s podnikaním. Hlavným cieľom podnikania je práve dosahovanie zisku.*²“

¹ Zákon č. 513/1991 Zb. *Obchodný zákonník* [elektronický zdroj]. [cit. 2022-10-28]. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/513/20220717>

² HOLUB, Dušan „a kol.“ *Základy práva pre ekonómov*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2016. 355 s. ISBN 978-80-8168-513-2.

1.1.2 Podnik

Obchodný zákonník nám vymedzuje aj pojem podnik, a to konkrétne v § 5 ods. 1: *„Podnikom sa na účely tohto zákona rozumie súbor hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania. K podniku patria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patria podnikateľovi a slúžia na prevádzkovanie podniku alebo vzhľadom na svoju povahu majú tomuto účelu slúžiť.“*³

Medzi hmotné zložky podniku patria ako hnutelné, tak aj nehnuteľné veci ako napr. pozemky, stroje, budovy a pod. Naopak medzi nehmotné zložky zaraďujeme práva a iné majetkové hodnoty ako napr. obchodné meno, ochranné známky, know-how, obchodné vzťahy a pod. Pod osobnými zložkami možno rozumieť osobnosť vlastníka podniku, kvalifikačnú úroveň a štruktúru zamestnancov v podniku.

1.1.3 Podnikateľ

Subjektom podnikania môžu byť fyzické aj právnické osoby. Fyzickou osobou (ďalej len FO) je každý človek, ktorý má spôsobilosť na práva a povinnosti. Túto spôsobilosť získavame pri narodení a zaniká smrťou. Spôsobilosť na právne úkony FO získava až po dovriešení osemnásteho roku života. Medzi FO najčastejšie zaraďujeme živnostníka, ktorý podniká na základe živnostenského oprávnenia. Patria sem však aj slobodné povolania, ktoré sa riadia na základe osobitných predpisov a samostatne hospodáriaci roľník. Medzi takéto povolania zaraďujeme lekárov, advokátov, notárov a iných. Naopak právnická osoba (ďalej len PO) vzniká dňom zápisu do Obchodného registra, čo je podmienkou jej vzniku. Nemožno ju preto označiť za človeka, ale organizačnú jednotku. Podnikateľa charakterizuje Obchodný zákonník v §2 ods. 2 ako:

- *„osoba zapísaná v obchodnom registri,*
- *osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia,*
- *osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov,*
- *fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.“*⁴

³ Zákon č. 513/1991 Zb. *Obchodný zákonník* [elektronický zdroj]. [cit. 2022-10-28]. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/513/20220717>

⁴ Zákon č. 513/1991 Zb. *Obchodný zákonník* [elektronický zdroj]. [cit. 2022-10-28]. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/513/20220717>

Aby mohli právnické osoby vykonávať svoju činnosť, musia byť ekonomicky samostatné a mať spôsobilosť na práva a povinnosti, i spôsobilosť na právne úkony.

1.1.4 Právna forma podniku

„Právna forma podnikania je spôsob, ktorým legislatíva upravuje formálne postavenie podnikateľa. Právne formy podnikania možno rozdeliť na dve skupiny. Podnikateľ môže pôsobiť ako fyzická alebo právnická osoba. Toto je rozhodujúce kritérium pre výber právnej formy.“⁵

Pojem fyzická osoba môžeme chápať ako podnik jednotlivca. Najčastejšou zakladanou formou, ktorá patrí k fyzickým osobám je práve živnosť.

Pod právnickou osobou možno chápať práve obchodné spoločnosti, ktoré sa delia na kapitálové a osobné.

Okrem vyššie spomenutých druhov právnych foriem existujú ešte špecifické právne formy, akými je napríklad družstvo, no tiež aj formy podnikania bez právnej subjektivity, do ktorých zaraďujeme napríklad holdingové spoločnosti.

1.2 Založenie a vznik podniku

Ako bolo vyššie uvedené, založiť si firmu môže ako PO, tak aj FO. Existujú dve fázy začatia podnikateľskej činnosti.

Prvým krokom je založenie podniku, ktorého súčasťou je vypracovanie podnikateľského projektu a neskôr podpísanie spoločenskej zmluvy či zakladateľskej zmluvy alebo listiny. Podnikateľský projekt musí obsahovať ciele podniku, ako aj prostriedky na dosiahnutie týchto cieľov (napr. dodávatelia, zákazníci, odberatelia, ...). Dôležitou časťou podnikateľského projektu je zakladateľský rozpočet, ktorý obsahuje výšku kapitálu pre podnik a spôsoby jeho zabezpečenia a ďalej rozpočet nákladov a výnosov. Posledným krokom je výber obchodného mena. Pod obchodným menom sa chápe názov, pod ktorým podnikateľ vykonáva právne úkony.

Druhou fázou možno rozumieť samotný vznik podniku, ktorý spočíva v zápise do Obchodného registra, ohlásenia živnosti alebo nadobudnutím oprávnenia. Pod vznikom možno rozumieť časový okamih nadobudnutia právnej subjektivity, kedy podnik môže

⁵ REDAKCIA Podnikajte.sk *Právne formy podnikania* [elektronický zdroj]. [cit. 2022-12-08]. Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/pravne-formy/prave-formy-podnikania>

vstupovať do právnych vzťahov s inými podnikateľskými subjektami. Obchodný zákonník upravuje založenie a vznik individuálne, pre každú právnu formu podnikania.

Podrobnejším podmienkam založenia a vzniku podnikov sa budeme venovať pri charakteristike konkrétnych právnych foriem.

1.3 Právne formy podnikov v Slovenskej republike

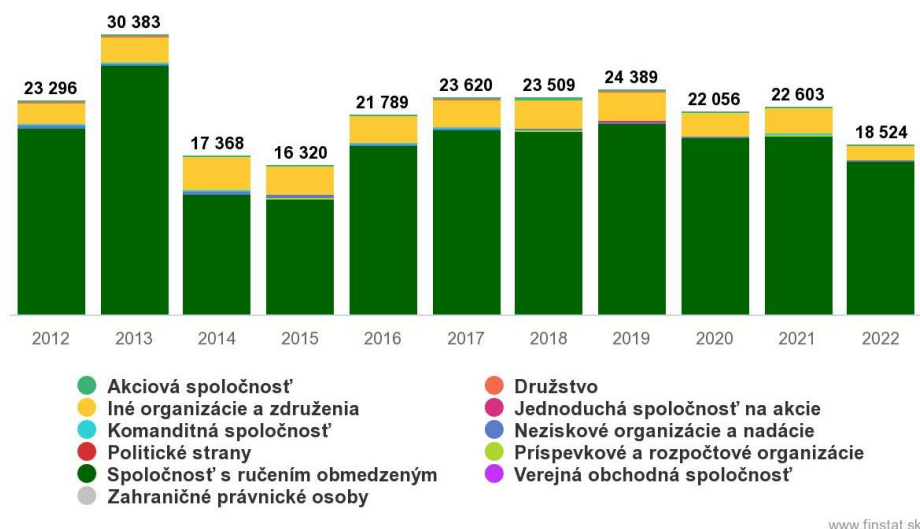
Zvolenie si právnej formy pred začatím podnikateľskej činnosti je povinnosťou každého podnikateľa. Na Slovensku máme viacero možností, z ktorých si podnikateľ môže zvoliť. Je preto dôležité, aby podnikateľ pevne a dobre zvážil, pod akou právnou formou bude vystupovať. Voľba danej formy podnikania bude podnikateľa ovplyvňovať i v budúcnosti počas výkonu jeho podnikateľskej činnosti. Práve v tejto kapitole sa budeme venovať konkrétnym možnostiam právnych foriem.

Tabuľka 1 Právne formy podnikov v Slovenskej republike

Podnik jednotlivca	Obchodné spoločnosti		Osobitné formy podnikov	Iné formy podnikania bez právnej subjektivity
	<i>Osobné</i>	<i>Kapitálové</i>		
živnostník	verejná obchodná spoločnosť	spoločnosť s ručením obmedzeným	družstvo	tiché spoločenstvo
slobodné povolanie	komanditná spoločnosť	akciová spoločnosť	európske družstvo	zmluva o združení
samostatne hospodáriaci roľník		jednoduchá spoločnosť na akcie	európska spoločnosť	holdingové spoločnosti

Zdroj: vlastné spracovanie

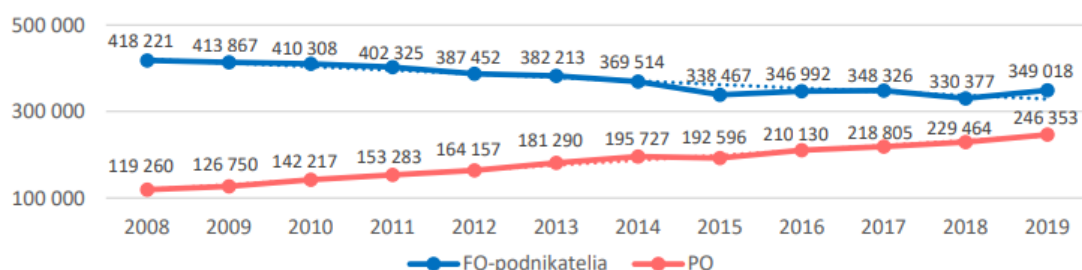
Obrázok 1 Vývoj počtu vzniknutých PO podľa právnej formy v Slovenskej republike za obdobie 1. 1. 2012 – 29. 10. 2022

Zdroj: FINSTAT *Štatistika vzniku a zániku firiem a živnostníkov* [elektronický zdroj]. [cit. 2022-10-29]. Dostupné na: <https://finstat.sk/analyzy/statistika-poctu-vzniknutych-a-zaniknutych-firiem>

Pri pohľade na vývoj (Obr. 1) je najčastejšie vznikajúcou právnou formou na Slovensku spoločnosť s ručením obmedzeným. V porovnaní s inými právnymi formami je najvýraznejšie zastúpená. Novinkou medzi právnymi formami je od roku 2017 jednoduchá akciová spoločnosť. K dnešnému dňu 29. 10. 2022 vzniklo na Slovensku za aktuálny rok (2022) 16 518 spoločností s ručením obmedzeným. Najmenej zakladanou právnou formou vyplývajúcou z Obr. 1 je verejná obchodná spoločnosť.

Obrázok 2 Vývoj počtu vzniknutých FO a PO podľa právnej formy v Slovenskej republike za obdobie 2008 - 2019

Zdroj: SLOVAK BUSINESS AGENCY *Vznik a zánik MSP na Slovensku v roku 2019* [elektronický zdroj]. [cit. 2022-10-29]. Dostupné na: http://www.sbagency.sk/sites/default/files/vznik_a_zanik_msp_2019_final.pdf

„V roku 2019 vzrástol počet aktívnych fyzických osôb – podnikateľov o 5,6 % resp. o 18 641 podnikateľských subjektov. Z celkového počtu 349 018 fyzických osôb – podnikateľov pôsobilo v roku 2019 na Slovensku 323 894 živnostníkov (MSP), 21 405 osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach a 3 719 samostatne hospodáriacich roľníkov. Napriek tomu, že sa počet slobodných povolanií v období rokov 2008-2019 vyznačoval rastúcim trendom, počet živnostníkov a samostatne hospodáriacich roľníkov dlhodobo klesal. Najväčší podiel na celkovom počte fyzických osôb – podnikateľov dosiahli živnostníci – na úrovni 92,8 %. Slobodné povolania predstavovali 6,1 % celkového počtu fyzických osôb – podnikateľov a samostatne hospodáriaci roľníci 1,1 %.“⁶

1.3.1 Podnik jednotlivca

Medzi najznámejšiu právnu formu podniku jednotlivca patrí živnosť. Zákon o živnostenskom podnikaní nám živnosť charakterizuje ako „sústavnú činnosť prevádzkovanú samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku a za podmienok ustanovených živnostenským zákonom.“⁷ Živnosť si môže založiť ako fyzická osoba, tak aj právnická osoba.

Medzi všeobecné podmienky prevádzkovania živnosti patrí spôsobilosť na právne úkony, bezúhonnosť a dovŕšenie osemnásteho roku života. Tieto podmienky musí spĺňať každý. Za osobitné podmienky prevádzkovania živnosti považujeme preukázanie sa dokladmi o vzdelaní. Zároveň však musí byť splnená odborná alebo iná spôsobilosť podľa Živnostenského zákona. Osobitné podmienky musia spĺňať len živnosti remeselné a viazané. Pre voľné živnosti stačí spĺňať len všeobecné podmienky prevádzkovania živnosti. Na Slovensku máme dva spôsoby členenia živností. Prvým spôsobom členenia živností je živnosť podľa podmienok na odbornú spôsobilosť. Sem patria živnosti remeselné, viazané a voľné.

Iným spôsobom členenia živností je živnosť podľa predmetu podnikania, kde zaraďujeme obchodné živnosti, výrobné živnosti a živnosti poskytujúce služby.

Živnosť FO vzniká dňom ohlásenia živnosti živnostenskému úradu. Potrebnými dokladmi sú: výpis z registra trestov a preukázať sa odbornou spôsobilosťou. Náležitostami

⁶ SLOVAKBUSINESSAGENCY Vznik a zánik malých a stredných podnikov na Slovensku v r. 2019 [elektronický zdroj]. [cit. 2022-12-8]. Dostupné na: http://www.sbagency.sk/sites/default/files/vznik_a_zanik_msp_2019_final.pdf

⁷ Zákon č. 455/1991 Zb. Zákon o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) [elektronický zdroj]. [cit. 2022-10-29]. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/455/20221001>

pre FO sú osobné údaje, miesto podnikania, identifikačné číslo, predmet podnikania a doba podnikania. Oprávnenie prevádzkovať živnosť vzniká PO už odo dňa zapísania do obchodného registra. Živnosť zaniká smrťou FO, zánikom PO, rozhodnutím živnostenského úradu, uplynutím doby, na ktorú bola živnosť založená alebo na žiadosť podnikateľa.

Uvedme si niekoľko výhod i nevýhod živností (Tabuľka 2).

Tabuľka 2 Výhody a nevýhody živnosti

Výhody	Nevýhody
možnosť pozastavenia živnosti	neobmedzené ručenie
prvý rok podnikania živnostník neplatí sociálne poistenie, pretože sa neuhrádza preddavkovo	živnostník má menej doplnkových výhod ako zamestnanec (napr. platená dovolenka)
rýchly a lacný proces založenia	nižšie nemocenské dávky, dôchodok či poistenie v nezamestnanosti

Zdroj: vlastné spracovanie

Jednou z ďalších foriem podniku jednotlivca je slobodné povolanie, teda osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia, to je podľa osobitných predpisov. „Typickým znakom slobodných povolání je poskytovanie duševno-ideových služieb osobne, na vlastnú zodpovednosť a nezávisle. Patria sem tak právne služby, ekonomické služby, medicínske služby, kultúrne služby a technicko-prírodné služby.“⁸ K nadobudnutiu slobodného povolania sa vyžaduje ukončené vzdelanie diplomom či štátom akceptovaným certifikátom.

Tretou formou podniku jednotlivca je samostatne hospodáriaci roľník. Podnikateľom je FO, ktorá vykonáva činnosť poľnohospodárskej výroby vrátane hospodárenia na vodných plochách a v lesoch. Činnosť vykonáva vo vlastnom mene, na vlastný účet a na vlastnú zodpovednosť. Právny status upravuje zákon č. 105/1990 Zb. Zákon o súkromnom podnikaní občanov v znení neskorších predpisov. Samostatne hospodáriacim roľníkom možno tak označovať včelára, pestovateľa zeleniny či ovocia,

⁸ MAJDÚCHOVÁ, Helena „a kol.“ *Podnikové hospodárstvo*. 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2020. 424 s. ISBN 978-80-571-0271-7.

chovateľa zvierat. „Ide o špecifickú podnikateľskú činnosť fyzickej osoby, ktorá osobne alebo pomocou iných osôb:

- vyrába výrobky poľnohospodárskej výroby za účelom získania trvalého zdroja príjmov, najmä ich predajom, prípadne
- vykonáva úpravu alebo iné spracovanie svojej poľnohospodárskej produkcie (pokiaľ treba na túto činnosť súhlas podľa osobitných predpisov, napr. podľa zákona o rozvoji rastlinnej výroby, tak len s týmto súhlasom), alebo
- poskytuje príležitostne práce alebo výkony v súvislosti s poľnohospodárskou výrobou, pri ktorých využíva prostriedky a zariadenia slúžiace poľnohospodárskej výrobe, spravidla v čase, keď sa pre túto výrobu plne nevyužívajú, alebo dobýva nevyhradené nerasty.⁹“

Evidenciu samostatne hospodáriacich roľníkov vedú príslušné mestá alebo obce. Na základe ohlásenia zapíše príslušný úrad do evidencie meno a priezvisko, trvalé bydlisko, rodné číslo, údaje o osobitnom oprávnení alebo povolení a deň zápisu do evidencie.

1.3.2 Obchodné spoločnosti

Obchodné spoločnosti vystupujú ako PO, pričom môžu byť založené právnickými i fyzickými osobami. Ich založenie prebieha na základe podpísania spoločenskej zmluvy (ak spoločnosť zakladajú dve či viaceré osoby) alebo zakladateľskej listiny (v prípade, že spoločnosť zakladá len jedna osoba). Dňom vzniku spoločnosti ako právnickej osoby sa považuje deň, kedy bude spoločnosť zapísaná do Obchodného registra.

⁹ MAJDÚCHOVÁ, Helena „a kol.“ *Podnikové hospodárstvo*. 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2020. 424 s. ISBN 978-80-571-0271-7.

Základné rozdiely medzi osobnými a kapitálovými obchodnými spoločnosťami:

Tabuľka 3 Porovnanie osobných a kapitálových obchodných spoločností

Znaky	Osobné obchodné spoločnosti	Kapitálové obchodné spoločnosti
osobná účasť spoločníkov na podnikaní	áno	nie
minimálne základné imanie a povinný vklad	nie	áno
osobitné riadiace orgány	nie	áno
ručenie	neobmedzene	do výšky nesplateného vkladu

Zdroj: vlastné spracovanie

Verejná obchodná spoločnosť je právnická osoba patriaca medzi osobné spoločnosti. Zakladá sa podpísaním spoločenskej zmluvy minimálne medzi dvomi alebo viacerými osobami a vzniká dňom zápisu do Obchodného registra (ďalej len OR). Obchodné meno spoločnosti musí obsahovať označenie verejná obchodná spoločnosť alebo skratku ver. obch. spol., či v. o. s. Ak jej obchodné meno obsahuje priezvisko jedného zo spoločníkov, stačí dodatok „ a spol.“ Zákon nestanovuje povinnú výšku základného imania (ďalej len ZI). Vklad spoločníkov nie je povinný, ale môžu sa na ňom dohodnúť. Spoločníci ručia za záväzky spoločnosti spoločne a nerozdielne, neobmedzene celým svojím majetkom. Naopak verejná obchodná spoločnosť zodpovedá za svoje záväzky celým svojím majetkom. Všetci spoločníci sa môžu podieľať na riadení a zastupovaní spoločnosti rovnako. Zisk, prípadne strata, sa delí medzi spoločníkov rovným dielom, ak sa v spoločenskej zmluve nedohodli inak. Rezervný fond (ďalej len RF) nemusia spoločníci vytvárať. Výmazom z OR spoločnosť zaniká, čomu predchádza jej zrušenie likvidáciou alebo bez likvidácie.

Tabuľka 4 Výhody a nevýhody verejnej obchodnej spoločnosti

Výhody v. o. s.	Nevýhody v. o. s.
Základné imanie nie je stanovené	Spoločnosť aj spoločníci ručia neobmedzene
Osobná zainteresovanosť spoločníkov na riadení spoločnosti	Menšia možnosť získať úver z banky
Jednoduché riadenie spoločnosti a organizácia	Nebezpečenstvo vzniku konfliktov pri väčšom počte spoločníkov

Zdroj: vlastné spracovanie

Komanditná spoločnosť patrí medzi osobné spoločnosti. Zakladajú ju dva typy spoločníkov, a to komplementári a komanditisti. Z toho vyplýva, že spoločnosť musia založiť minimálne dvaja, z toho jeden musí byť komplementár a druhý komanditista. Podpisujú spoločenskú zmluvu a spoločnosť vzniká dňom zápisu do OR. Obchodné meno musí obsahovať označenie komanditná spoločnosť alebo skratku kom. spol., či k. s. Zákon nestanovuje výšku ZI. Vklad majú povinný len komanditisti, a to vo výške najmenej 250 €. Za záväzky spoločnosti ručia spoločníci rozdielne. Komanditisti ručia do výšky svojho vkladu zapísaného v obchodnom registri, teda obmedzene. Komplementári ručia celým svojím majetkom, čiže neobmedzene. Spoločnosť môžu viesť len komplementári, sú tak štatutárnym orgánom spoločnosti. V ostatných záležitostiach rozhodujú spoločne komplementári aj komanditisti väčšinou hlasov. Každý spoločník má jeden hlas, ak sa v spoločenskej zmluve nedohodli inak. Na kontrolu spoločnosti majú právo komanditisti. Zisk, prípadne strata, sa delí medzi celú skupinu komplementárov a komanditistov na polovicu. Polovica zisku prislúchajúca komplementárom sa delí medzi nich rovným dielom. Druhá polovica zisku patriaca komanditistom sa najskôr zdaní a následne rozdelí medzi nich podľa výšky splatených vkladov. Na inom spôsobe delenia zisku sa spoločníci však môžu dohodnúť. Zo zákona nemusia spoločníci povinne vytvárať RF. Výmazom z Obchodného registra spoločnosť zaniká, čomu opäť predchádza jej zrušenie likvidáciou alebo bez likvidácie. Spoločníci majú pri likvidácii podiel na likvidačnom zostatku. Prednostné právo na vrátenie hodnoty splatených vkladov majú komanditisti.

Tabuľka 5 Výhody a nevýhody spoločníkov v k. s.

Komplementári		Komanditisti	
<i>výhody</i>	<i>nevýhody</i>	<i>výhody</i>	<i>nevýhody</i>
nepovinný vklad	neobmedzené ručenie	obmedzené ručenie	povinný vklad najmenej 250 €
právo na obchodné vedenie spoločnosti	zákaz konkurencie	nemajú zákaz konkurencie	nemajú právo na obchodné vedenie spoločnosti
právo vystupovania ako štatutárny orgán		prednostné právo na vrátenie splateného vkladu pri likvidácii	nemajú právo vystupovať ako štatutárny orgán
			obmedzené možnosti kontroly

*Zdroj: vlastné spracovanie***Tabuľka 6** Výhody a nevýhody k. s.

Výhody k. s.	Nevýhody k. s.
kombinácia ručenia	ručenie komplementára neobmedzene
nízka kapitálová náročnosť	malý vplyv komanditistu na riadenie
daňové výhody	čím vyšší počet spoločníkov, tým väčšie riziko vzniku konfliktov

Zdroj: vlastné spracovanie

Spoločnosť s ručením obmedzeným patrí medzi kapitálové spoločnosti. Založiť ju môže jedna osoba, no spoločnosť nesmie mať viac ako 50 členov. Spoločenská zmluva upravuje práva a povinnosti spoločníkov. V prípade ak je len jeden spoločník, upravuje jeho práva a povinnosti zakladateľská listina. Vznik spoločnosti je dňom zápisu do OR. Obchodné meno musí obsahovať označenie spoločnosť s ručením obmedzeným alebo skratku spol. s r. o., či s. r. o. ZI spoločnosti tvorí súhrn vkladov jednotlivých spoločníkov. Minimálna výška ZI je 5 000 €, pričom minimálny vklad spoločníka je 750 €. Vklad môže mať peňažnú i nepeňažnú formu. Pred zápisom spoločnosti do OR musí byť ZI splatené na 50 % a vklad spoločníka aspoň na 30 %, najmenej však 2 500 €. Ak je zakladateľom jedna fyzická osoba, musí byť ZI splatené v plnej výške ku dňu vzniku spoločnosti. Spoločníci

ručia za záväzky spoločnosti obmedzene do výšky svojho nesplateného vkladu zapísaného v OR. Spoločnosť ručí za nesplatenie záväzkov celým svojím majetkom. s. r. o. má viacero riadiacich orgánov. Najvyšším z orgánov spoločnosti je valné zhromaždenie, ktoré zasadá najmenej jedenkrát ročne. Rozhoduje o zvýšení alebo znížení ZI, o zmene spoločenskej zmluvy, rozdelení zisku či prípadné uhradenie straty. Všetci spoločníci sú členmi valného zhromaždenia. Kontrolným orgánom je dozorná rada. Dohliada na hospodárenie spoločnosti a na činnosť konateľov. Zriaďuje sa, ak tak určuje spoločenská zmluva. Konateľ spoločnosti nemôže byť členom dozornej rady a člen dozornej rady nemôže byť členom predstavenstva. Posledným z orgánov je štatutárny orgán. Tvorí ho jeden alebo viacerí konatelia, ktorí sú poverení vedením spoločnosti. Konateľom však môže byť len fyzická osoba. Zisk či strata sa delí podľa splatených vkladov spoločníkov. V prípade, že sa RF nevytvoril už pri vzniku spoločnosti, je spoločnosť povinná ho vytvoriť vo výške najmenej 5 % z čistého zisku, nie však viac ako 10 % ZI. Spoločnosť zaniká výmazom z OR. Tomu opäť predchádza zrušenie likvidáciou alebo bez likvidácie. Spoločníci majú v prípade likvidácie právo na podiel na likvidačnom zostatku, ktorý sa delí medzi spoločníkov podľa splatených vkladov.

Tabuľka 7 Výhody a nevýhody s. r. o.

Výhody s. r. o.	Nevýhody s. r. o.
obmedzené ručenie	počet spoločníkov je obmedzený
spoločnosť môže založiť jedna FO	povinná výška vkladu
výška základného imania je pomerne nízka	povinná tvorba rezervného fondu
nie je nutná účasť spoločníkov na podnikaní	menšia možnosť získať úver z banky

Zdroj: vlastné spracovanie

Akciová spoločnosť je kapitálovou spoločnosťou. Jej ZI je rozdelené na určitý počet akcií s určenou menovitou hodnotou. Ak akciovú spoločnosť zakladá len jeden zakladateľ, ktorý musí byť PO, urobí tak podpísaním zakladateľskej listiny. Ak však spoločnosť založia dvaja a viacerí zakladatelia, podpisujú už zakladateľskú zmluvu. Akciová spoločnosť môže byť založená na základe výzvy na upisovanie akcií alebo bez výzvy na upisovanie akcií. Ako každá obchodná spoločnosť, vzniká dňom zápisu do OR. Obchodné meno musí obsahovať označenie akciová spoločnosť alebo skratku a. s., či akc. spol. Povinná výška ZI je 25 000 €. Pred zápisom do OR musí byť upísaná celá hodnota ZI a splatených nemenej 30 % z peňažných vkladov. Akcionári neručia za záväzky spoločnosti. Môžu prísť len o hodnotu svojich akcií. Spoločnosť ručí celým svojím majetkom. Na podnikateľskej činnosti

spoločnosti nie sú akcionári povinní sa podieľať. Tak ako s. r. o., tak aj akciová spoločnosť má svoje riadiace orgány. Najvyšším z nich je valné zhromaždenie akcionárov. Zasadá minimálne raz ročne a všetci akcionári sa na ňom zúčastňujú. Schvaľuje stanovky spoločnosti, rozhoduje o základných otázkach spoločnosti, ako napríklad o rozdelení zisku či výške imania. Volí a odvoláva členov predstavenstva a dozornej rady, rozhoduje aj o zrušení spoločnosti. Štatutárnym orgánom je predstavenstvo, ktoré riadi činnosť spoločnosti a koná v jej mene. Má minimálne troch členov a zabezpečuje obchodné vedenie spoločnosti, vedenie účtovníctva a zvoláva taktiež aj valné zhromaždenie. Kontrolným orgánom je dozorná rada. Taktiež musí mať aspoň 3 členov, ktorí sa volia maximálne na 5 rokov. Dohliada na činnosť celej spoločnosti i predstavenstva. Jej členovia majú právo nahliadať do dokladov spoločnosti. Valné zhromaždenie určuje časť zisku na rozdelenie. Zisk sa skladá z dividendy, ktorá predstavuje podiel akcionárov na zisku a z tantiémy, ktorá zase predstavuje podiel členov predstavenstva a dozornej rady na zisku. Už pri vzniku spoločnosť vytvára rezervný fond vo výške minimálne 10 % základného imania. RF je spoločnosť povinná každoročne dopĺňať o sumu určenú v stanovách, o najmenej 10 % čistého zisku, kým dosiahne výšku najmenej 20 % ZI. O zrušení spoločnosti rozhoduje valné zhromaždenie a spoločnosť zaniká výmazom z OR.

Tabuľka 8 Výhody a nevýhody a. s.

Výhody a. s.	Nevýhody a. s.
možnosť získania väčšieho množstva prostriedkov na investovanie	vysoké povinné základné imanie
ľahší prístup k úverom	menšia pružnosť v rozhodovaní
profesionálne vedenie	riziko konfliktov medzi spoločníkmi

Zdroj: vlastné spracovanie

Jednoduchá spoločnosť na akcie ako právna forma vstúpila na slovenské trhy v roku 2017. Zaraďujeme ju medzi kapitálové spoločnosti čomu nasvedčuje aj to, že v sebe spája prvky s. r. o. spolu s a. s. Upravuje ju zákon 389/2015 Z. z. – Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Spoločnosť môže založiť jedna alebo viacero osôb, pričom môže ísť ako o fyzické osoby, tak i o právnické osoby. Podpisuje sa zakladateľská zmluva resp. zakladateľská listina, ktorej súčasťou musia byť aj stanovky spoločnosti. K založeniu je potrebné aj živnostenské oprávnenie podľa predmetu činnosti. Za vznik

spoločnosti sa považuje deň zápisu do OR. Pred vznikom spoločnosti musí byť upísaná celá hodnota ZI a splatené všetky vklady. Poplatok za zápis do OR sa pohybuje vo výške 150 € až 300 €. Obchodné meno musí obsahovať názov jednoduchá spoločnosť na akcie alebo skratku j. s. a. Hodnota ZI spoločnosti musí byť aspoň jedno euro. Akcionári neručia za záväzky spoločnosti, ale samotná spoločnosť ručí celým svojím majetkom. Spoločnosť je emitentom akcií, ktoré môžu byť len zaknihované a akcie musia mať pridelený tzv. ISIN. Štatutárnym orgánom jednoduchej spoločnosti na akcie je predstavenstvo a jej najvyšším orgánom je valné zhromaždenie. V prípade, ak sa podnikateľ rozhodne, že mu daná forma spoločnosti nevyhovuje, môže ju zmeniť iba na akciovú spoločnosť, ale nefunguje to naopak, že z akciovej spoločnosti spravíme formou premeny j. s. a.

Tabuľka 9 Výhody a nevýhody j. s. a.

Výhody j. s. a.	Nevýhody j. s. a.
základné imanie vo výške jedného eura	vysoké počiatkové poplatky na založenie
obmedzené ručenie akcionárov	pri veľkom počte akcionárov môže byť spoločnosť menej pružná
dozornú radu nie je povinné zriaďovať	zoznam akcionárov je verejne prístupný

Zdroj: vlastné spracovanie

1.3.3 Osobitné formy podnikov

Družstvo charakterizujeme „ako spoločenstvo neuzatvoreného počtu osôb, ktoré je založené za účelom podnikania alebo za účelom zabezpečovania hospodárskych, sociálnych alebo iných potrieb svojich členov.“¹⁰ Zakladá sa na ustanovujúcej schôdzi členov, kde sa priamo určí aj výška ZI. Na schôdzi sa taktiež schvaľujú statuty a volia sa orgány družstva. Vzniká zápisom do OR a stáva sa tak PO. Minimálny počet osôb zakladajúce družstvo je stanovený na najmenej 5 FO alebo aspoň 2 PO. Pred zápisom do obchodného registra musí byť splatená aspoň polovica ZI. Za základný vnútroorganizačný predpis sa považujú statuty. Ďalší členovia môžu do družstva vstupovať či z neho vystupovať, ak spĺňajú podmienky určené v stanovách. Obchodné meno družstva musí obsahovať označenie družstvo. Súhrn vkladov členov družstva tvorí ZI, ktorého výška je stanovená na najmenej 1 250 €. Družstvo ručí za svoje záväzky celým svojím majetkom pričom členovia družstva

¹⁰ MAJDÚCHOVÁ, Helena „a kol.“ *Podnikové hospodárstvo*. 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2020. 424 s. ISBN 978-80-571-0271-7.

neručia a nezodpovedajú za jeho záväzky. Najvyšším orgánom družstva je členská schôdza, ktorá rozhoduje o jeho základných činnostiach. Schádzajú sa minimálne raz ročne. Štatutárnym orgánom je predstavenstvo, ktoré riadi činnosť družstva a zo svojich členov volí predsedu družstva. Kontrolným orgánom je kontrolná komisia, ktorá zodpovedá na členskej schôdzi a kontroluje činnosť družstva. Podľa toho, aký podiel predstavuje vklad člena na celkových splatených vkladoch sa v družstve delí zisk. Pri svojom vzniku je družstvo povinné zriadiť nedeliteľný fond v minimálnej výške 10 % zapísaného imania. Fond musí byť každoročne dopĺňaný najmenej o 10 % čistého zisku, až kým nedosiahne výšku 50 % základného imania. Ako aj obchodné spoločnosti, tak aj družstvo zaniká výmazom z OR. Zániku však predchádza vstup zrušeného družstva do likvidácie.

Tabuľka 10 Výhody a nevýhody družstva

Výhody družstva	Nevýhody družstva
základné imanie je nízke	povinná tvorba nedeliteľného fondu už pri založení
členovia neručia za záväzky družstva	malý kapitál

Zdroj: vlastné spracovanie

Európske družstvo „predstavuje právnu formu výkonu činnosti (podnikania) v celom európskom hospodárskom priestore. Ide o nadnárodnú obdobu slovenskej právnej formy družstva. Charakterizovať ho možno aj ako spoločenstvo fyzických osôb alebo právnických osôb s osobitnými zásadami fungovania.¹¹“ Právna forma, ktorá vzniká ako každá obchodná spoločnosť na Slovensku, zápisom do Obchodného registra. ZI tvorené členskými vkladmi musí byť vo výške najmenej 30 000€. Európske družstvo je povinné vytvoriť RF, a to minimálne vo výške ZI. Fond musí európske družstvo dopĺňať, avšak nesmie presiahnuť 15 % čistého zisku. Európske družstvo zaniká výmazom z OR.

Európska spoločnosť je právna forma pôsobiaca vo viacerých krajinách Európskej únie. Túto spoločnosť možno charakterizovať nasledujúcimi znakmi:

- „kapitál spoločnosti sa delí na akcie,
- základné imanie musí byť najmenej 120 000 €,

¹¹ POHORELÁ, Petra *Európske družstvo (SCE)* [elektronický zdroj]. [cit. 2022-11-04]. Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/ine-obchodne-spolocnosti-a-druzstvo/europske-druzstvo-sce>

- európska spoločnosť sa považuje za nadnárodnú európsku obdobu akciovej spoločnosti,
- zapisuje sa do obchodného registra v členskom štáte svojho sídla,
- zápis a výmaz sa povinne zverejňujú v Úradnom vestníku Európskej únie.¹²

1.3.4 Formy podnikania bez právnej subjektivity

Okrem tradičných právnych foriem existujú v Slovenskej republike i atypické formy takzvané právne formy bez právnej subjektivity, medzi ktoré zaraďujeme Tiché spoločenstvo, Zmluvu o združení či holdingové spoločnosti.

Tiché spoločenstvo patrí medzi nevšedné formy spoločného podnikania na základe Zmluvy o tichom spoločenstve, ktorú upravuje Obchodný zákonník v § 673. Táto zmluva musí mať písomnú formu a mala by obsahovať náležitosti ako stanovenie tichého spoločníka a podnikateľa, predmet vkladu tichého spoločníka a určenie, ako sa tichý spoločník bude podieľať na zisku alebo strate podnikateľa. „Zmluvou o tichom spoločenstve sa zaväzuje tichý spoločník poskytnúť podnikateľovi vklad a podieľať sa ním na podnikaní a podnikateľ sa zaväzuje na platenie časti zisku vyplývajúcej z podielu tichého spoločníka na výsledku podnikania.¹³“ Tichým spoločníkom môže byť FO aj PO a účasť tichého spoločníka na podnikaní nie je verejne známa.

Zmluva o združení, združenie osôb na spoločné podnikanie vzniká na základe Zmluvy o združení, ktorú upravuje Občiansky zákonník. Niekoľko PO a FO sa môže združiť, aby sa pričínili o dosiahnutie spoločného cieľa podnikania. „Každý z účastníkov je povinný vyvíjať činnosť na dosiahnutie dojednaného účelu spôsobom určeným v zmluve a zdržať sa akejkoľvek činnosti, ktorá by mohla znemožniť alebo sťažiť dosiahnutie tohto účelu.¹⁴“ Stanovený spoločný cieľ môže byť aj charitatívneho, sociálneho či kultúrneho určenia. Združenie nemá právnu subjektivitu, čo znamená, že sa nezapisuje do obchodného registra. Povinnosťou účastníkov je poskytnúť pracovnú činnosť a peniaze alebo majetok, ktoré sú v spoluvlastníctve všetkých účastníkov. Účastníci združenia môžu z neho vystúpiť.

¹² MAJDÚCHOVÁ, Helena „a kol.“ *Podnikové hospodárstvo*. 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2020. 424 s. ISBN 978-80-571-0271-7.

¹³ Zákon č. 513/1991 Zb. *Obchodný zákonník* [elektronický zdroj]. [cit. 2022-11-25]. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/513/20220717#paragraf-673>

¹⁴ Zákon č. 40/1964 Zb. *Občiansky zákonník* [elektronický zdroj]. [cit. 2022-11-25]. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>

Po rozpustení združenia majú účastníci nárok na vrátenie peňazí alebo majetku, ktorý poskytli. Získaný majetok sa delí rovným dielom.

Holdingové spoločnosti možno charakterizovať ako združenie viacerých podnikov, pričom jeden z nich má voči ostatným spoločnostiam vodcovskú výhodu. Príčinou je, že spoločnosť má majoritný podiel v ostatných spoločnostiach v rámci holdingu. Spoločnosti tak možno rozdeliť na dve skupiny. Do prvej skupiny môžeme zaradiť materské (holdingové) spoločnosti, ktoré sú pre ostatných účastníkov holdingu nadriadené. Druhú skupinu tvoria podriadené spoločnosti, ktoré nazývame dcérske spoločnosti. Materské podniky vlastnia vo svojich dcérskych spoločnostiach vyšší podiel. „*Holdingové spoločnosti nemajú právnu subjektivitu, nemajú vlastné orgány stanovené zákonom a nie sú platiteľmi daní.*¹⁵“ Poznáme dve základné úrovne holdingu, čistý a zmiešaný. V rámci čistého holdingu sa materská spoločnosť zaoberá len riadením svojich dcérskych spoločností. Čo sa týka kombinovaného holdingu, tu sa materská spoločnosť venuje okrem riadenia dcérskych spoločností aj inému podnikaniu.

1.3.5 Kritériá výberu právnej formy podnikania

Výber právnej formy podnikania je pre začínajúceho podnikateľa prvým a dôležitým krokom.

Na základe porovnania vyššie charakterizovaných právnych foriem možno konštatovať, že sa odlišujú predovšetkým v oblasti počtu zakladateľov, finančnej náročnosti pri zakladaní, výšky ZI, ručením spoločníkov, daňovým a odvodovým zaťažením podnikateľa, tvorbou RF či administratívnou náročnosťou.

Uvedené oblasti možno označiť ako kritériá pre voľbu vhodnej právnej formy pre začínajúceho podnikateľa, t. j. kritériá, ktoré by mal podnikateľ, zakladateľ podniku vziať do úvahy pri voľbe právnej formy.

V praktickej časti bakalárskej práce predstavíme fiktívny subjekt, ktorý sa rozhodol podnikáť na území Slovenskej republiky. Najvhodnejšiu právnu formu vyberieme na základe šiestich kritérií, ktoré považujeme za najdôležitejšie. Kritériá sme zoradili podľa dôležitosti od najvýznamnejšieho až po menej významné nasledovne:

¹⁵MAJDÚCHOVÁ, Helena „a kol.“ *Podnikové hospodárstvo*. 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2020. 424 s. ISBN 978-80-571-0271-7.

- počet zakladateľov,
- kapitálová náročnosť pri založení,
- rozsah ručenia,
- daňové a odvodové zaťaženie podnikateľa,
- finančná, administratívna a časová náročnosť v súvislosti so založením,
- potreba tvorby rezervného fondu.

2 CIEĽ PRÁCE

Zámerom tejto bakalárskej práce je napomôcť subjektu, ktorý sa rozhodol podnikat' na území Slovenskej republiky a stojí na rázcestí výberu právnej formy, vhodnej práve pre jeho začínajúci podnik.

Poskytnutím prehľadu právnych foriem uvedených v tejto bakalárskej práci sa pokúsime začínajúcemu podnikateľovi uľahčiť prácu a najmä skrátiť čas investovaný do hľadania dostupných právnych foriem na našom území a kritérií, ktoré musí podnikateľ spĺňať pri jednotlivých právnych formách. Naše zámery možno rozdeliť na hlavný cieľ a parciálne ciele.

Hlavným cieľom bakalárskej práce je spracovanie teoretických východísk v rámci problematiky voľby právnej formy podniku v súvislosti s procesom založenia a vzniku podniku a v nadväznosti na to, vybrať vhodnú právnu formu pre podnikateľskú aktivitu konkrétneho začínajúceho podnikateľa. Tento cieľ sme dosiahli pomocou splnenia všetkých našich parciálnych cieľov.

Parciálnych cieľov, ktoré sme využili pri dosahovaní hlavného cieľa je hneď niekoľko. Medzi tieto čiastkové ciele patrí napríklad zhromaždenie všetkých nadobudnutých informácií z už absolvovaného štúdia, spracovanie základných pojmov súvisiacich s podnikaním, zber informácií z dostupných zdrojov o založení a vzniku všetkých typov právnych foriem podnikov. Klasifikácia a charakteristika jednotlivých právnych foriem, výhod i nevýhod vrátane poukázania na počet a vývoj jednotlivých právnych foriem na Slovensku za obdobie posledných 10 rokov. Vymedzenie základných kritérií pre voľbu právnej formy, charakteristika východiskovej situácie konkrétneho začínajúceho podnikateľa. Posledný z parciálnych cieľov bolo ohodnotenie kritérií, na základe ktorých sa náš začínajúci podnikateľ rozhodoval pri voľbe vhodnej právnej formy pre jeho podnikanie.

3 METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA

Nasledujúca kapitola charakterizuje predmet skúmania, vyčlenenie využitých pracovných postupov pri písaní tejto bakalárskej práce, ako aj na zhodnotenie použitých metód skúmania, na základe ktorých sme dospeli ku konečnému stanovisku výberu vhodnej právnej formy podnikania pre nami zvolenú podnikateľku.

3.1 Charakteristika objektu skúmania

Predmetom skúmania tejto bakalárskej práce je konkrétny začínajúci fiktívny subjekt, ktorý sa rozhodol podnikat' na území Slovenska a rozhoduje sa o voľbe právnej formy podnikania, ktorá je vhodná pre jeho začínajúcu podnikateľskú kariéru. Bližšia charakteristika východiskovej situácie začínajúceho podnikateľa je špecifikovaná v kapitole 4.1., ako aj jeho základné vstupné informácie pre zostavenie zakladateľského rozpočtu.

3.2 Pracovné postupy

Spracovanie tejto bakalárskej práce pozostávalo z viacerých krokov. Prvým, hlavným krokom bol zber poznatkov z dostupných zdrojov - knižnej literatúry, z právnych noriem či z internetových prameňov. Následne sme vyselektovali potrebné informácie, ktoré bolo možné použiť pri písaní našej práce. Stanovili a charakterizovali sme pojmy súvisiace s podnikaním a formy podnikania, z ktorých je možnosť voľby na území Slovenskej republiky. Stanovili sme kritériá, na základe ktorých sa začínajúci podnikateľ ďalej riadil pri výbere právnej formy podnikania. Nasledovala špecifikácia predmetu podnikania začínajúceho fiktívneho podnikateľa, na to nadväzovalo hodnotenie vybraných aspektov troch uvažovaných právnych foriem, na základe vopred stanovených kritérií. Vyhodnotili sme právne a ekonomické aspekty, na základe ktorých výsledkov a zistení sme pomocou použitia bodovej metódy uskutočnili konečný výber.

3.3 Spôsob získavania údajov a ich zdroje

Informácie na spracovanie teoretických východísk, ako aj praktickej časti sme získavali z knižných, legislatívnych či internetových zdrojov. Najčastejšie sme čerpali informácie z učebníc venovaných problematike Podnikovej ekonomiky a z legislatívy (Obchodný zákonník, Občiansky zákonník, Zákon o živnostenskom podnikaní). Z internetových zdrojov najmä pre riešenie praktickej časti portál Podnikajte, obsahuje veľa užitočných informácií, ktoré sa spájajú s riešením témy tejto bakalárskej práce. Z uvedených

zdrojov sme selektovali dôležité poznatky a ďalej sme ich aplikovali počas vypracovávania našej práce. Nadobudnuté vedomosti sme využili aj pri špecifikácii fiktívneho podnikateľa a jeho kritérií, na základe ktorých sme ďalej v praktickej časti bakalárskej práce selektovali z právnych foriem. Na zostavenie výslednej bodovej metódy sme sa inšpirovali príkladom z praktika Podnikového hospodárstva. Na záver sme zhrnuli zistené poznatky nadobudnuté pri vypracovávaní práce.

3.4 Použité metódy vyhodnotenia a interpretácie výsledkov

Prvotným krokom pri písaní práce bolo zostavenie **rešerše**, ktorá pozostávala zo zberu informácií na určenú tému z literatúry. Ďalej sme využívali **metódy analýzy**, kedy sme celok - právne formy analyzovali na časti - špecifikácia právnych foriem. Pomocou **metódy syntézy** sme určovali jednotlivé výhody a nevýhody týkajúce sa príslušných právnych foriem. Pri porovnávaní výhod či nevýhod jednotlivých foriem sme zase využili **metódu komparácie** vo všeobecnej aj aplikačnej rovine. Základom pri písaní práce je využívanie abstrakcie, kedy vieme, ktoré informácie sú pre nás podstatné a užitočné, a ktoré naopak využiť nepotrebujeme. **Abstrakciu** sme využili napríklad pri zostavovaní zjednodušeného zakladateľského rozpočtu. Najčastejšie sme v našej práci využívali **tabuľky** na analýzu aspektov ako základ pre interpretáciu výsledkov. **Indukciu a dedukciu** sme využívali najmä v praktickej časti pri hodnotení vybraných aspektov založenia a vzniku s. r. o., živnostenského podniku a j. s. a. Pri prepočte ukazovateľov v zakladateľskom rozpočte a následnom hodnotení ekonomických aspektov sme využili **matematickú metódu**. Na vypracovanie metód skúmania sme použili **systémový prístup**. Poslednou, no nie menej dôležitou metódou, ktorú sme v práci využili, je **bodová metóda**. Slúžila pre konečný výber vhodnej právnej formy pre podnikateľku.

Štatistické metódy neboli pri riešení práce použité.

4 VÝSLEDKY PRÁCE

V úvode praktickej časti bakalárskej práce je charakteristika objektu skúmania – začínajúceho fiktívneho podnikateľa a podmienok, v ktorých sa chystá začať podnikat' a vstúpiť na trh. V nadväznosti na to, táto časť rieši hodnotenie vybraných aspektov založenia a vzniku troch právnych foriem, ktoré je možné v zásade zvažovať v prípade východiskových podmienok posudzovaného začínajúceho podnikateľa. Zistenia – výsledky hodnotenia budú v rámci diskusie základom pre konečný výber vhodnej právnej formy.

4.1 Charakteristika východiskovej situácie začínajúceho podnikateľa

Po absolvovaní strednej školy s odborným vzdelaním zameraným na hotelierstvo a vysokej školy so zameraním na manažment sa Mgr. Alena B. rozhodla začať podnikat' v cukrárenskej výrobe. Jej vášeň k pečeniu sa začala prejavovať už počas štúdia na strednej škole, kedy piekla len pre svojich najbližších. Sice jej pečenie začalo ako koníček, no časom pochopila, že je to niečo, čo ju naozaj naplňuje a čomu by sa chcela venovať aj po ukončení štúdia. Výrobu plánuje realizovať na princípe zákazkovej výroby. Uvedená oblasť podnikania je remeselná živnosť.

Vstupné informácie pre zostavenie zakladateľského rozpočtu:

Tabuľka 11 Vstupné informácie pre zostavenie podnikateľského rozpočtu

Vlastný kapitál	5 500 €
Vlastný kapitál – príspevok rodičov	1 500 €
Prenájom priestorov/mesiac	320 €
Náklady na energie/mesiac	200 €
Ostatné náklady (obaly, formy na pečenie a iné)/mesiac	80 €
Nákup materiálu, surovín a tovaru/mesiac	400 €
Technické vybavenie výroby	2 500 €
Predpokladaný mesačný obrat na základe prieskumu trhu, konkurencie i na základe doterajších zákaziek určila odhadom	2 500 €

Zdroj: vlastné spracovanie

Pre prevádzkovanie podnikateľskej činnosti uvedeného zamerania je potrebné spĺňať podmienku zdravotnej spôsobilosti. „Okrem toho je na Slovensku od roku 2000 povinnosť spĺňať systém HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points – Systém analýzy rizika

a stanovenia kritických kontrolných bodov) zameraný na zaistenie bezpečnosti potravín. V slovenskej legislatíve je upravovaný zákonom č. 152/1995 Z. z. o potravinách a VIII. hlavou Potravinového kódexu. “¹⁶Na základe vyššie uvedeného dostala od svojej obvodnej lekárky Potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti pracovníka. Vo svojej prevádzke bude pracovať sama. V prípade, ak by sa jej podnikaniu darilo a prácu by už ďalej sama nevládala vykonávať, uvažuje aj nad možnosťou prijať zamestnanca.

Ako obchodné meno si stanovila názov Al'aCakes. V prípade živnosti bude Alena vstupovať do obchodných vzťahov pod svojím rodným menom a priezviskom, v prípade s. r. o. vstupuje do obchodných vzťahov pod obchodným menom.

Jedným z dôležitých rozhodnutí, ktoré musí začínajúca podnikateľka realizovať je výber vhodnej právnej formy pre svoje podnikanie. Uvažuje preto o správnej právnej forme, pod ktorou by svoju podnikateľskú činnosť vykonávala. Vzhľadom k rešpektovaniu kritéria počtu zakladateľov sa jej výber z dostupných právnych foriem na Slovensku zúžil na štyri možnosti, a to podnikateľ ako fyzická osoba – podnik jednotlivca – živnostenský podnik, či ako obchodná spoločnosť - s. r. o., j. s. a., alebo tiež vo forme tichého spoločenstva. S prihliadnutím na predmet podnikania, ktorým je cukrárenská výroba a jeho typu, čiže zákazkovej výroby Alena neuvažuje o zapojení tichého spoločníka do podnikania. Nepotrebuje navýšiť svoj kapitál o cudzí kapitál z dôvodu dostačujúceho objemu vlastného kapitálu. Tiché spoločenstvo by zvažovala v prípade nedostatku vlastných zdrojov použitých na vklad do spoločnosti či na dofinancovanie zvyšných výdavkov, ktoré jej v spoločnosti vzniknú. Bolo by to pre ňu tak jednoduchšie zapojiť do podnikania tichého spoločníka ako požiadať o získanie úveru v banke. Na základe uvedených skutočností, budú v ďalších častiach porovnávané tri právne formy, a to podnik jednotlivca - živnosť, jednoduchá spoločnosť na akcie a spoločnosť s ručením obmedzeným.

Spoločnou podmienkou pre založenie a vznik uvedených troch právnych foriem je získanie živnostenského oprávnenia na uvedený predmet podnikania. Predmet podnikania Aleny spadá medzi výrobné živnosti a podľa požiadaviek na odbornú spôsobilosť medzi remeselné živnosti. Živnostenský zákonník udáva, že v prípade, ak ide o remeselnú živnosť, treba aby podnikateľ spĺňal okrem všeobecných podmienok aj podmienky odbornej spôsobilosti získanej vyučením v odbore a preukázanie sa dokladmi o vzdelaní a praxi.

¹⁶HACCP V PRAXI Čo je HACCP? [elektronický zdroj]. [cit. 2023-04-18]. Dostupné na: <https://haccpvpraxi.sk/co-je-haccp/>

V našom prípade sa Alena vie preukázať maturitným vysvedčením a dokladom o absolvovaní praxe, ktorú mala počas štúdia na strednej škole povinnú. Zoznam remeselných živností je dostupný na internetovej stránke Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, kde cukrárenská výroba spadá do Zoznamu I remeselných živností pod charakteristickým názvom „*Výroba pekárenských a cukrárenských výrobkov*“.¹⁷

Keďže ide o remeselnú živnosť, je tak povinnosťou Aleny zaplatiť poplatok za založenie. Pri založení živnosti osobne prostredníctvom okresného (živnostenského) úradu sa poplatok pohybuje vo výške 15 €, preto sa rozhodla živnosť založiť online, kedy sa poplatok zníži o polovicu na 7,50 €.

Na internetovej stránke www.slovensko.sk si Alena ohlásí živnosť pomocou elektronickej služby „Ohlásenie voľnej, remeselnej a viazanej živnosti – fyzická osoba“. *„Zašle tak vyplnené elektronické podanie podpísané svojim kvalifikovaným elektronickým podpisom, ktorý získa pomocou občianskeho preukazu s čipom na Ústrednom portáli verejnej správy. Spolu s podaním zašle aj požadované prílohy, ktorými sú doklad o odbornej spôsobilosti žiadateľa a doklad o oprávnení užívať nehnuteľnosť, ktorá je uvedená ako miesto podnikania, ak je adresa miesta podnikania odlišná od miesta bydliska. Následne uhradí registračný poplatok v sume 7,50 €. Podanie je tak doručené do elektronickej schránky okresného (živnostenského) úradu. Ak je podanie úplné a okresný úrad nevyžaduje žiadne ďalšie prílohy alebo opravy podania, okresný (živnostenský) úrad zašle osvedčenie o živnostenskom oprávnení elektronicky a za podnikateľa vykoná i registračnú povinnosť u správcu dane, vykoná prihlasovaciu povinnosť v príslušnej zdravotnej poisťovni a oznámi sociálnej poisťovni vznik živnostenského oprávnenia. Celková doba vybavenia osvedčenia trvá tri dni v prípade, ak je ohlásenie úplné a splňa všetky náležitosti.“*¹⁸

4.2 Hodnotenie vybraných aspektov založenia a vzniku živnosti

V prípade, ak by sa Alena rozhodla pre podnik jednotlivca a začala by podnikat ako živnostník, jej prvým krokom by bolo získanie živnostenského oprávnenia, ktorého dôkladný postup je vyššie popísaný. V tomto prípade nie je Aleninou povinnosťou vedenie účtovníctva, stačí jej len daňová evidencia. Napriek tomu sa rozhodla viesť jednoduché

¹⁷ Ministerstvo vnútra SR *Remeselné živnosti* [elektronický zdroj]. [cit. 2023-02-24]. Dostupné na: <https://www.minv.sk/?remeselne-zivnosti-1>

¹⁸ Ministerstvo vnútra SR *Ohlásenie voľnej, remeselnej a viazanej živnosti – fyzická osoba* [elektronický zdroj]. [cit. 2023-02-24]. Dostupné na: <https://www.minv.sk/?ohlasenie-volnej-remeselnej-a-viazanej-zivnosti-fyzicka-osoba>

účtovníctvo, ktoré sa počas štúdia na vysokej škole naučila. Bude mať tak lepší prehľad o finančnej situácii, v ktorej sa nachádza a nebude vynakladať ďalšie náklady na zamestnávanie účtovníčky.

Tabuľka 12 Konkretizácia kritérií posudzovania živnostenského podniku

Počet zakladateľov	minimálne 1 FO alebo 1 PO
Kapitálová náročnosť pri založení	nie je povinná prinášať vklad
Rozsah ručenia	neobmedzené ručenie
Daňové a odvodové zaťaženie	• sadzby dane: ○ 15 % ak zdaniteľné príjmy za zdaňovacie obdobie nepresiahnu 49 790 €, ○ 19 % zo základu dane nižšom alebo rovnom 38 553,01 €, ○ 25 % zo základu dane presahujúceho výšku 38 553,01 € • živnostník má možnosť uplatnenia paušálnych výdavkov a zníženie základu dane o odpočítateľné položky • preddavky do zdravotnej poisťovne v minimálnej výške pre rok 2023 to je 84,77 €; • v 1. roku podnikania živnostník neplatí odvody do sociálnej poisťovne, odvody začne uhrádzať až na ďalší rok od júla vo výške 33,15 % z vymeriavacieho základu za podmienky, že celkové príjmy presiahnu 12-násobok minimálneho mesačného vymeriavacieho základu, ktorý je daný priemernou mesačnou mzdou za uplynulý rok
Finančná, administratívna a časová náročnosť v súvislosti so založením	• poplatok za ohlásenie živnosti 7,50 € • nemusí viesť účtovníctvo, stačí len daňová evidencia, ale podnikateľka sa v 1. roku rozhodla viesť si jednoduché účtovníctvo, aby zistila skutočnú výšku výdavkov • doba ohlásenia živnosti trvá približne 3 dni
Tvorba RF	nevytvára RF

Zdroj: vlastné spracovanie

Alena sa rozhodla zostaviť si Zakladateľský rozpočet charakteristický pre jej podnikanie v prípade zriadenia živnosti. Bude jej tak slúžiť na zistenie výšky nákladov,

výnosov, kapitálu či pravdepodobného výsledku hospodárenia, ktorý svojím podnikaním dosiahne. Jej vstupné údaje sú nasledovné:

1. Rozpočet dlhodobého a prevádzkového kapitálu

Potreba dlhodobého kapitálu

Technické vybavenie predajne	2 500 €
------------------------------	---------

Potreba prevádzkového kapitálu na mesiac

(Z dôvodu realizácie zákazkovej výroby, to je všetko čo v danom mesiaci vyrobí aj za daný mesiac predá)

Nájomné za prenajaté priestory	320 €
--------------------------------	-------

Náklady na energie	200 €
--------------------	-------

Ostatné náklady	80 €
-----------------	------

Nákup zásob	400 €
-------------	-------

Mzdy	0 €
------	-----

Odvody do poisťovní	84,77 €
---------------------	---------

Rezerva (10% PK)	108,48 €
------------------	----------

Celková potreba kapitálu	3 693,25 €
--------------------------	------------

2. Zdroje krytia celkového majetku

Vlastný kapitál

Peňažný vklad	5 500 €
---------------	---------

Príspevok rodičov	1 500 €
-------------------	---------

Spolu	7 000 €
-------	---------

Cudzí kapitál nepotrebuje, pretože výška vlastného kapitálu stačí na pokrytie dlhodobého i prevádzkového kapitálu. Prevyšujúcu sumu si vloží na bankový účet.

3. Predpokladaný ročný rozpočet výnosov a nákladov

Výnosy

Tržby za vlastné výrobky	30 000 €
--------------------------	----------

Náklady

Nájomné za prenajaté priestory	3 840 €
--------------------------------	---------

Nákup zásob	4 800 €
-------------	---------

Energie	2 400 €
---------	---------

Ostatné náklady	960 €
-----------------	-------

Mzdy	0 €
------	-----

Odvody	1 017,24 €
--------	------------

Rezerva	1 301,76 €
---------	------------

Náklady spolu	14 319,00 €
---------------	-------------

Výsledok hospodárenia (výnosy – náklady) 15 681,00 €

Na základe predpokladov, s ktorými Alena rátala vo svojom Zakladateľskom rozpočte, si taktiež vie vypočítať predpokladaný základ dane aj daňovú povinnosť, ktorú by v príslušnom roku uhrádzala. Tiež svoj predpokladaný ročný disponibilný príjem.

Príjmy	30 000 €
--------	----------

(Výdavky preukázateľné	14 319 €)
------------------------	-----------

- Výdavky paušálne	18 000 € (60%*30 000)
--------------------	-----------------------

- preukázateľne zaplatené výdavky na zdravotné poistenie	1 017,24 €
--	------------

Základ dane	10 982,76 €
--------------------	-------------

- NČZD/daňovník	4 922,82 €
-----------------	------------

Upravený základ dane	6 059,94 €
----------------------	------------

x sadzba dane 15%	908,99 € po zaokrúhlení
-------------------	-------------------------

Daňová povinnosť

908,99 €

Disponibilný príjem

14 772,01 €/rok

Keďže je Alena samostatne zárobkovo činná osoba (ďalej len SZČO), zákon jej umožňuje uplatniť si paušálne výdavky do výšky 60% z preukázateľných príjmov. Tieto výdavky si však vie uplatniť len do maximálnej výšky 20 000 €. Keďže paušálne výdavky Aleny vychádzajú 18 000 €, a teda neprekračujú stanovenú maximálnu povolenú výšku, pričom jej preukázateľné výdavky dosahujú výšku len 14 319 €, uplatní si teda svoje výdavky vo vyššej sume, a to vo výške 18 000 €. Základ dane, ktorý si Alena vypočítala je 10 982,76 €. Od tohto základu dane si odpočíta nezdaniteľnú časť základu dane na daňovníka vo výške 4 922,82 €, pretože jej základ dane nie je rovný alebo vyšší ako 21 754,18 € (čo predstavuje 92,8-násobok sumy životného minima). Následne z takto upraveného základu dane si Alena vie vypočítať sadzbu dane. Keďže je SZČO a jej príjem neprekračuje 49 790 €, uplatní si tak 15%-tnú sadzbu dane. Jej predpokladaná daňová povinnosť na rok 2023 je po zaokrúhlení vo výške 908,99 €.

Ako vieme, živnostníci sú v prvom roku podnikania oslobodení od odvodov do sociálnej poisťovne, Alena má tak povinnosť zaplatiť len preddavky do zdravotnej poisťovne a to v zákonom stanovenej výške 1 017,24 € na celý rok 2023. V nasledujúcom roku (2024) začne SZČO platiť sociálne poistenie od júla, lebo celková ročná výška príjmov za rok 2023 prekročila sumu 7 824 € (to je 12-násobok minimálneho mesačného vymeriavacieho základu v hodnote 652 €, ktorý je daný priemernou mesačnou mzdou za rok 2022 vo výške 1 304 €).

Disponibilným príjmom zistíme, akú odmenu dostane SZČO za rok. Vypočítame ho ako rozdiel príjmov v sume 30 000 € a preukázateľných výdavkov za rok vrátane odvodov do poisťovní v sume 14 319 €. Od tejto sumy odpočítame ešte daňovú povinnosť vo výške 908,99 €. Odmena za rok bude tak vo výške 14 772,01 €. Mesačná odmena SZČO tak vychádza na 1 231 € v čistom.

Mnoho podnikateľov začína svoje podnikanie formou živnosti. Môže to byť tým, že chcú podnikáť ako jednotlivci alebo ich lákajú nízke poplatky pri založení spoločnosti, či skutočnosť, že do spoločnosti nemusia vstupovať zo žiadnym imaním. Ďalšou výhodou je jednoduchá administratíva či pomerne rýchla forma založenia. Avšak treba zvážiť, či je voľba živnosti naozaj tá správna možnosť vzhľadom na neobmedzené ručenie, ktoré

môže podnikateľ a v prípade jeho nepriaznivej situácie pripraviť o všetko. Nie len o spoločnosť, ale aj o jeho osobný majetok.

Tabuľka 13 Posudzovanie ekonomických aspektov živnostenského podniku

Ročný disponibilný príjem podnikateľky	14 772,01 €
Ročná výška odvodov do zdravotnej poisťovne	1 017,24 €
Ročná výška odvodov do sociálnej poisťovne (1. rok podnikania)	0,00 €

Zdroj: vlastné spracovanie

4.3 Hodnotenie vybraných aspektov založenia a vzniku s. r. o.

Ako sme už v tejto bakalárskej práci načrtli, spoločnosť s ručením obmedzeným je najčastejšie vznikajúcou spoločnosťou, za posledných 10 rokov na Slovensku. Ak by sa Alena rozhodla pre s. r. o. nebola by výnimkou. Keďže by podnikala sama, s. r. o. by zakladala podpísaním zakladateľskej listiny, v ktorej budú dodatočne uvedené všetky jej práva a povinnosti.

Založeniu predchádza získanie remeselnej živnosti, kedy Alena postupuje rovnako, ako bolo už vyššie spomínané. Po ohlásení živnosti Alena podá návrh na zápis s. r. o. do OR. Podanie návrhu je potrebné stihnúť do 90 dní odo dňa založenia spoločnosti alebo od preukázania živnostenského oprávnenia. Okrem zakladateľskej listiny a živnostenského oprávnenia, zápis spoločnosti spočíva v predložení ďalších dôležitých dokumentov, vrátane úradne overeného podpisu na zmluve. Návrh na zápis do OR sa podáva na okresnom súde v sídle kraja príslušnom podľa adresy sídla spoločnosti. Ak je návrh podaný a všetky jeho prílohy sú správne a úplné, registrovaný súd rozhodne o zápise spoločnosti do OR a vystaví potvrdenie o vykonaní zápisu a výpis z OR. Celý tento proces trvá približne desať dní. Pred zápisom spoločnosti do OR by Alena, ako jediný zakladateľ musela splatiť výšku ZI v sume 5 000 €.

Tabuľka 14 Konkretizácia kritérií posudzovania jednoosobovej s. r. o.

Počet zakladateľov	minimálne 1 FO
Kapitálová náročnosť pri založení	výška ZI minimálne 5 000 €
Rozsah ručenia	• spoločníci ručia len do výšky nesplateného vkladu zapísaného v OR • spoločnosť ručí celým svojím majetkom
Daňové a odvodové zaťaženie	• sadzby dane pre jednoosobovú s. r. o.: ○ 15 % ak zdaniteľné výnosy za zdaňovacie obdobie nepresiahnu 49 790 € ○ 21 % - sadzba dane z príjmu právnických osôb ○ 7 % - znížená zrážková sadzba dane, ktorou sa zdaňujú dividendy ○ 35 % - zvýšená sadzba dane používaná na zdaňovanie dividend vyplácaných v tzv. daňových rajoch • ak má s. r. o. zamestnancov, tak do sociálnej poisťovne platí 36,4% z vymeriavacieho základu pričom 25,2% platí spoločnosť a 9,4% platí zamestnanec • odvody do zdravotnej poisťovne sú vo výške 14% z čoho 10% platí spoločnosť a 4% si platí zamestnanec
Finančná, administratívna a časová náročnosť v súvislosti so založením	• poplatok za ohlásenie živnosti 7,50 € • zápis do OR vo výške 150 € • povinnosť vedenia podvojného účtovníctva • celková doba od ohlásenia živnosti po vznik spoločnosti trvá približne 10 dní
Tvorba RF	povinná tvorba RF vo výške 5 % z čistého zisku, nie však viac ako 10 % ZI

Zdroj: vlastné spracovanie

Jednou z otázok, ktoré je potrebné zvážiť pri rozhodovaní a porovnávaní podniku jednotlivca – živnostenského podnikania (ako fyzická osoba) a podnikaním ako právnická osoba – s. r. o. je forma odmeňovania spoločníka, t. j. ako vyplácať peniaze zo svojej firmy.

„Spoločník/konateľ eseročky má viacero možností, ako si vie vyplácať peniaze zo svojej firmy. Každý musí sám zvážiť, či sa vyberie cestou úplnej/čiastočnej optimalizácie odvodov za cenu žiadneho alebo nižšieho sociálneho zabezpečenia, alebo bude platiť vysoké odvody a získa rovnaké sociálne zabezpečenie ako bežní zamestnanci.

Nech už sa rozhodnete akokoľvek, veľkou výhodou je to, že každý sa môže sám rozhodnúť, akú formu odmeňovania si vyberie a bude z toho platiť odvody. Svoje rozhodnutie môžete aj časom zmeniť a prejsť na inú formu odmeňovania. To je najväčší rozdiel a aj výhoda oproti živnostníkom a iným SZČO.¹⁹“

V jednoosobovej s. r. o. je potrebné stanoviť si, ako sa bude riešiť odmena za výkon funkcie. V našom prípade je Alena aj spoločníkom, aj konateľom spoločnosti. Preto jej bude vyplácaný podiel na zisku dosiahnutom v každom roku podnikania. Je potrebné vytýčiť si vzťah spoločníka/konateľa k spoločnosti. Či bude spoločník/konateľ vlastníkom spoločnosti a bude mať tak podiel na zisku, alebo bude spoločník/konateľ v zamestnaneckom pomere so spoločnosťou a bude mu tak vyplácaná mzda, prípadne či bude mať živnostník obchodný vzťah so spoločnosťou kde mu bude fakturovaná odmena.

Alena sa **rozhodla byť zamestnancom vo svojej s. r. o.** a odvody do poisťovní sú tak nasledovné, do zdravotnej poisťovne bude odvádzať celkovo 14 % z čoho 10 % platí firma a zvyšné 4 % platí spoločník/konateľ. Do sociálnej poisťovne má povinnosť odvádzať 34,6 % z čoho 25,2 % platí firma a 9,4 % platí spoločník/konateľ. Vymeriavacím základom zamestnanca je zdaniteľný príjem zo závislej činnosti dosiahnutý za vykonanú prácu v rozhodujúcom období, v našom prípade je to kalendárny mesiac. Pre Alenu bude v tomto prípade mesačným vymeriavacím základom jej mesačná mzda, ktorú má stanovenú na 700 €. Spoločnosť uhradí za Alenu poisťné vo výške 246,40 € a Alena ako spoločník/konateľ si uhradí 93,80 €. Dokopy tak do poisťovní uhradí 340,20 €.

Rovnako ako pri živnosti, tak aj v prípade založenia s. r. o. si Alena zostavila zakladateľský rozpočet, aby zistila výšku nákladov, výdavkov a výsledok hospodárenia, ktorý spoločnosť dosiahne v prvom roku podnikania. Vstupné údaje sú nasledovné:

¹⁹HÔRA, Tomáš. *Aké odvody platí konateľ a spoločník s. r. o. v roku 2023?* [elektronický zdroj]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné na: <https://www.sroonline.sk/ake-odvody-plati-konatel-a-spolocnik-s-r-o-do-socialnej-a-zdravotnej-poisťovne>

1. Rozpočet dlhodobého a prevádzkového kapitálu

Potreba dlhodobého kapitálu

Technické vybavenie predajne	2 500 €
------------------------------	---------

Potreba prevádzkového kapitálu na mesiac

(Z dôvodu realizácie zákazkovej výroby, to je všetko čo v danom mesiaci vyrobí aj za daný mesiac predá)

Nájomné za prenajaté priestory	320 €
Náklady na energie	200 €
Ostatné náklady	80 €
Nákup zásob	400 €
Mzdy	700 €
Odvody do poisťovní	246,40 €
Sociálny fond (0,6 % zo mzdy)	4,20 €
Rezerva (10% PK)	195,06
Celková potreba kapitálu	2 145,66 €

2. Zdroje krytia celkového majetku

Vlastný kapitál

Peňažný vklad	5 500 €
Príspevok rodičov	1 500 €
Spolu	7 000 €

Cudzí kapitál nepotrebuje, pretože výška vlastného kapitálu stačí na pokrytie dlhodobého i prevádzkového kapitálu. Prevyšujúcu sumu si vloží na bankový účet.

3. Predpokladaný ročný rozpočet výnosov a nákladov

Výnosy

Tržby za vlastné výrobky	30 000 €
--------------------------	----------

Náklady

Nájomné za prenajaté priestory	3 840 €
--------------------------------	---------

Nákup zásob	4 800 €
-------------	---------

Energie	2 400 €
---------	---------

Ostatné náklady	960 €
-----------------	-------

Mzdy	8 400 €
------	---------

Odvody	2 956,80 €
--------	------------

Sociálny fond (0,6%)	50,40 €
----------------------	---------

Rezerva(10% PK)	2 340,72 €
-----------------	------------

Kurz podvojného účtovníctva	199 €
-----------------------------	-------

Náklady spolu	25 946,92 €
---------------	-------------

Výsledok hospodárenia (výnosy – náklady)	4 053,08 €
---	-------------------

Na základe predpokladov, s ktorými Alena rátala vo svojom Zakladateľskom rozpočte, si taktiež dokáže vypočítať predpokladaný základ dane aj daňovú povinnosť, ktorú by v príslušnom roku za spoločnosť uhrádzala. Tiež svoj predpokladaný ročný disponibilný príjem (ročnú mzdu), ako aj odmenu za výkon vo funkcii konateľa spoločnosti.

Výnosy	30 000 €
- Náklady	25 946,92 €
Základ dane	4 053,08 €
x sadzba dane 15%	607,96 € po zaokrúhlení
Zisk po zdanení	3 445,12 €
- Rezervný fond (5%)	172,26 €
Čistý zisk	3 272,86 €

Ročná mzda vyplácaná zamestnancovi:

Mzda	8 400 €
- Odvody do poisťovní	1 125,60 €
Čistý základ dane	7 274,40 €
- NČZD/daňovník	4 922,82 €
Upravený základ dane	2 351,58 €
x sadzba dane 19%	446,80 €
Preddavky na daň	1 904,78 €
Čistá mzda	6 827,60 €/rok

Spoločnosť s ručením obmedzeným by na základe uvedených údajov, s ktorými na rok 2023 počíta, vykázala zisk vo výške 4 053,08 €. Predpokladané ročné výnosy dosahujú výšku 30 000 €, pričom náklady spoločnosti sa vyšplhali na výšku 25 946,92 €. V nákladoch okrem nákladových položiek, ktoré vytvára Alena aj v prípade Zakladateľského rozpočtu pri živnosti, pribudla položka povinného prídela do sociálneho fondu (ďalej len SF), pretože spoločnosť zamestnáva Alenu ako svojho zamestnanca a je tak povinná mať prídela do SF 0,6% až 1% zo základu, ktorým je súhrn hrubých miezd. „*Kedže je Alena ako zamestnávateľ začínajúcim podnikateľom (s. r. o.) a v predošlom kalendárnom roku spoločnosť neexistovala, nie je možné zistiť splnenie podmienky dosiahnutia zisku za predchádzajúci kalendárny rok. Preto sa rozhodla ako zamestnávateľ prispievať*

povinným prídedom do SF vo výške 0,6%.²⁰“ Druhou položkou, ktorou sa Zakladateľský rozpočet s. r. o. líši od toho v živnostenskom podnikaní je kurz podvojného účtovníctva. Administratívnou podmienkou s. r. o. je povinnosť vedenia podvojného účtovníctva, preto sa Alena rozhodla absolvovať mesačný kurz podvojného účtovníctva online na stránke www.savzdelavaj.sk za poplatok 199 €. Hoci mala počas svojho štúdia na vysokej škole podvojné účtovníctvo, jej vedomosti z tohto obdobia jej nebudú postačovať na správne a dobré účtovanie za svoju spoločnosť, preto sa rozhodla ísť touto cestou a absolvovať kurz.

Výsledok hospodárenia, ktorý spoločnosť dosiahne za rok 2023 zdaní 15% daňovou sadzbou, pretože jej zdaniteľné výnosy za zdaňovacie obdobie nepresiahnu výšku 49 790 €. Zo zisku po zdanení je spoločnosť následne povinná dopĺňať rezervný fond vo výške 5%, nie však viac ako 10% ZI. Do RF tak odvedie 172,26 €. Čistý zisk spoločnosti dosahuje výšku 3 272,86 €. Ako konateľ spoločnosti má Alena právo na vyplatenie odmeny vo výške 7% z čistého zisku. Jej odmena za rok 2023 vo funkcii konateľa bude tak vo výške 229,10 €. Túto sumu si pripočíta k čistej mzde a zistí tak svoj ročný disponibilný príjem.

Od svojej ročnej mzdy upravenej o odvody do poisťovní, ktoré jej zamestnávateľ (spoločnosť) zráža zo mzdy, si odpočíta nezdaniteľnú časť základu dane na daňovníka vo výške 4 922,82 €, pretože jej základ dane nie je rovný alebo vyšší ako 21 754,18 € (čo predstavuje 92,8-násobok sumy životného minima). Takto upravený základ dane zdaní sadzbou pre fyzické osoby, t. j. 19% a výslednú sumu odčíta od upraveného základu dane. Jej preddavky na daň budú tak vo výške 1 904,78 €. Čistú mzdu, ktorá jej bude zo spoločnosti vyplatená za celý kalendárny rok zistí, ak od čiastkového základu dane vo výške 7 274,40 € odráta svoju daňovú povinnosť vo výške 446,80 €. Jej ročná čistá mzda dosahuje výšku 6 827,60 €, čo je v prepočte 568,97 € na mesiac.

Tabuľka 15 Posudzovanie ekonomických aspektov jednoosobovej s. r. o.

Ročný disponibilný príjem podnikateľky	7 056,70 €
Celková ročná výška odvodov do zdravotnej poisťovne	840,00 €
Celková ročná výška odvodov do sociálnej poisťovne	2 116,80 €

Zdroj: vlastné spracovanie

²⁰ÚČTOVNÁ JEDNOTKA *Sociálny fond* [elektronický zdroj]. [cit. 2023-04-18]. Dostupné na: <https://uctovnajednotka.sk/podvojne-uctovnictvo/socialny-fond/>

4.4 Hodnotenie vybraných aspektov založenia a vzniku j. s. a.

Ďalšou z možností právnej formy, pod ktorou by Alena mohla podnikat' je j. s. a., ktorá v sebe kombinuje prvky s. r. o. aj a. s. Tak ako aj v a. s., tak aj táto spoločnosť sa zakladá spísaním notárskej zápisnice. Následne treba nadobudnúť živnostenské oprávnenie. Vznik spoločnosti je zápisom do OR, pričom treba doložiť všetky potrebné dokumenty. J. s. a. je emitentom akcií, ktoré môžu byť len zaknihované, teda elektronicky evidované. Nasleduje podanie žiadosti o pridelený ISIN k akciám. Národný centrálny depozitár cenných papierov, j. s. a. zriadi pri registrácii prvej emisie akcií tzv. register emitenta a prebehne uzatvorenie zmluvy o evidencii emisií zaknihovaných cenných papierov. Veľkým pozitívnom založenia práve tejto právnej formy je jej výška ZI, ktorá má svoje minimum len na jednom eure.

Jednoduchá spoločnosť na akcie je najvhodnejšou právnou formou najmä pre startupy. Pod pojmom startup sa rozumie *„zakladanie a rozvoj obchodných spoločností povinne vytvárajúcich základné imanie, so sídlom v Slovenskej republike, od vzniku ktorých neuplynulo viac ako 36 mesiacov a ktoré sú ovládané fyzickými osobami, ktoré sú jej zakladateľmi, a sú inovačným podnikom, mikropodnikom, malým podnikom, alebo stredným podnikom.“*²¹ Startupom je zvyčajne subjekt, ktorý vstupuje na trh s nízkym rizikovým kapitálom a nesie vyššie podnikateľské riziko. Taktiež sa startupy vyznačujú schopnosťou rýchlo sa prispôbiť meniacim podmienkam na trhu. *„J. s. a. ponúka svojim investorom za investovanie do startupu možnosť podieľať sa na rozhodovaní o smerovaní projektu.“*²² Dá sa tak tvrdiť, že táto právna forma je pre startupy predurčená.

²¹Slovak Business Agency *Prečo je jednoduchá spoločnosť na akcie vhodná pre startupy?* [elektronický zdroj]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné na: https://monitoringmsp.sk/wp-content/uploads/2019/08/Pre%C4%8Do_je_jednoduch%C3%A1_spolo%C4%8Dnos%C5%A5_na_akcie_vhodn%C3%A1_pre_startup2019_edit.pdf

²²Slovak Business Agency *Prečo je jednoduchá spoločnosť na akcie vhodná pre startupy?* [elektronický zdroj]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné na: https://monitoringmsp.sk/wp-content/uploads/2019/08/Pre%C4%8Do_je_jednoduch%C3%A1_spolo%C4%8Dnos%C5%A5_na_akcie_vhodn%C3%A1_pre_startup2019_edit.pdf

Tabuľka 16 Konkretizácia kritérií posudzovania j. s. a.

Počet zakladateľov	minimálne 1 FO, ale aj PO
Kapitálová náročnosť pri založení	výška ZI minimálne 1 €
Rozsah ručenia	• akcionári neručia za záväzky spoločnosti • spoločnosť ručí celým svojim majetkom
Daňové a odvodové zaťaženie	• sadzba dane: ○ 7 % - znížená zrážková sadzba dane, ktorou sa zdaňujú dividendy ○ 21 % - sadzba dane z príjmu právnických osôb ○ 35 % - zvýšená sadzba dane používaná na zdaňovanie dividend vyplácaných v tzv. daňových rajoch • povinnosť platiť odvody do zdravotnej poisťovne je v rovnakej výške ako je uvedené pri s. r. o. • odvody do sociálnej poisťovne budú v rovnakej výške ako sú uvedené pri s. r. o., v prípade ak bude Alena zamestnancom v spoločnosti
Finančná, administratívna a časová náročnosť v súvislosti so založením	• poplatky za spísanie notárskej zápisnice 16,60 € - 70 € • overenie dokumentov a kópií 20 € • živnostenské oprávnenie 0 €- 7,50 € • poplatok za pridelenie ISIN 130 € bez DPH • registrácia emisie 150 € • zápis do OR vo výške 150 € - 300 € • zdĺhavý a finančne náročný proces
Tvorba RF	povinná tvorba RF už pri založení vo výške 10 % ZI

Zdroj: vlastné spracovanie

J. s. a. síce nevyžaduje veľký objem základného imania, ale proces založenia je náročný, zdĺhavý a vyžaduje viac času než založenie živnosti či s. r. o., tiež z hľadiska charakteru a spôsobu podnikania nemá pre Alenu opodstatnenie podnikat' pod touto právnou formou, nepotrebuje na svoje podnikanie využívať cudzí a rizikový kapitál. Ďalej preto s uvedenou právnou formou nebudeme uvažovať.

5 DISKUSIA

Podrobné preskúmanie všetkých troch právnych foriem, ktoré Alena zvažovala na základe rešpektovania prvého, a to nevýznamnejšieho kritéria jej poskytlo mnoho nových, podstatných informácií, na základe ktorých sa jej ľahšie rozhodovalo pri výbere jednej z nich. Už pri nadobúdaní detailnejších informácií sa rozhodla vylúčiť ako možnosť jednoduchú spoločnosť na akcie. Dôvodom je administratívna náročnosť založenia tejto právnej formy, ako aj samotný predmet a charakter podnikania, ktorý nevyžaduje vstup investora s rizikovým kapitálom.

Konečný výber zo zostávajúcich dvoch právnych foriem uskutočnila pomocou bodovej metódy. Podnikateľka ohodnotila a prerozdělila celkových 20 bodov hodnoteným kritériám v rámci jednotlivých právnych foriem podľa ich významu. Prehľad o hodnotení jednotlivých kritérií podnikateľkou a celkové bodové skóre podľa právnych foriem je uvedené v Tabuľke 17.

Tabuľka 17 Hodnotenie vybraných kritérií pre výber právnej formy podnikateľkou

Kritérium	živnosť	s. r. o.	Body na základe významu kritéria
nížšia kapitálová náročnosť pri založení	x		5
nepotrebné ručenie spoločníka		x	5
menšie daňové a odvodové zaťaženie podnikateľa	x		4
nížšia finančná, administratívna a časová náročnosť v súvislosti so založením	x		3
nepovinná tvorba RF	x		3
Počet bodov	/	/	20
z toho pre živnosť			15
z toho pre s. r. o.			5

Zdroj: SATKOVÁ, Blanka „a kol.“ Podnikové hospodárstvo: praktikum. 2. vyd. Bratislava: Ekonóm, 1996. 155 s. ISBN 80-225-0694-X.

Na základe výsledného bodového hodnotenia môžeme vidieť, že väčší počet bodov získala práve živnosť. Rozdiel je pozorovateľný už pri splňaní kritérií jednotlivých právnych foriem, kde ich živnosť splňa viac. Vidíme, že najväčšiu váhu prikladá Alena kapitálovej náročnosti pri založení a potreby ručenia spoločníka. V daných kritériách získali obe právne formy rovnaký počet bodov, pretože ich považuje za rovnako podstatné. Kľúčové je pre Alenu aj daňové a odvodové zaťaženie, čomu pripisuje aj druhý najväčší počet bodov, ak by sme skončili pri tomto kritériu, volila by Alena pre svoje podnikanie formu s. r. o., avšak treba rešpektovať aj zvyšné dve stanovené kritériá, hoci sú menej významné, a tým pádom im bolo udelených aj menej bodov.

Bodová metóda pomohla Alene pri definitívnej voľbe právnej formy pod akou začne podnikat'. Napriek tomu, že od začiatku skôr preferovala živnosť, zaujímalo ju hodnotenie vybraných aspektov aj v prípade spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorá tiež nesie mnoho výhod a pozitív. Na základe výsledkov bodovej metódy sa potvrdilo, že živnosť je pre posudzovanú začínajúcu podnikateľku najefektívnejším riešením.

ZÁVER

Skúmaním danej problematiky sme chceli poukázať na výhody, nevýhody a vzájomné rozdiely právnych foriem podnikania dostupných na Slovensku. Charakterizovaním daných právnych foriem sme poskytli čitateľom stručný prehľad práv a povinností, ktoré každá z foriem zahŕňa.

Hlavným cieľom bakalárskej práce bolo spracovanie teoretických východísk v rámci problematiky voľby právnej formy podniku v súvislosti s procesom založenia a vzniku podniku a v nadväznosti na to, vybrať vhodnú právnu formu pre podnikateľskú aktivitu konkrétneho začínajúceho podnikateľa. Tento cieľ sme dosiahli vďaka podrobnej charakteristike jednotlivých dostupných právnych foriem, špecifikácií povinností spojených so založením a vznikom právnych foriem a vďaka porovnaniu výhod i nevýhod, ktoré daná právna forma ponúka.

Na základe identifikovaných kritérií voľby právnej formy podniku a východiskovej situácie začínajúceho fiktívneho podnikateľa sa v závere výber vhodnej právnej formy zúžil na dve základné možnosti, a to podnikanie formou podniku jednotlivca – živnostenského podniku a založenie jednoosobovej spoločnosti s ručením obmedzeným. Vychádzajúc z modelácie východiskovej situácie nášho podnikateľa sme vyhodnotili vybrané aspekty (právne aj ekonomické) pre zvolené právne formy (podnik jednotlivca aj s. r. o.) a identifikovali základné rozdiely. Následne sme pomocou využitia bodovej metódy pridelili zvoleným kritériám bodové hodnotenie na základe ich významnosti. Z hodnotených kritérií sa podnik jednotlivca – živnostenský podnik javil ako výhodnejší – s menšou kapitálovou, finančnou, administratívnou a časovou náročnosťou pri založení, s výhodnejšími ekonomickými aspektami – čistý disponibilný príjem, daňové a odvodové zaťaženie (vzhľadom na zadané východiskové podmienky) či nepovinnou tvorbou rezervného fondu. Najväčšou nevýhodou živnostenského podniku sa javila v konečnom dôsledku predovšetkým miera ručenia – takzvané neobmedzené, ktoré dokáže eliminovať práve spoločnosť s ručením obmedzením. Avšak riziko spojené s uvedeným predmetom a spôsobom podnikania nie je až také vysoké. Po sčítaní výsledných bodov sme dospeli k záveru, že voľba podniku jednotlivca – živnostenského podniku je pre nami zvoleného fiktívneho podnikateľa najvhodnejšia.

ZDROJE

Knižné zdroje

BUKOVOVÁ, Sylvia – GAJDOVÁ, Denisa – KOVALEV, Andrej. *Podnikanie v malých a stredných podnikoch: vybrané problémy*. Bratislava: Ekonóm, 2019. 260 s. ISBN 978-80-225-4610-2.

DEÁKOVÁ, Stanislava – KUFELOVÁ, Iveta – MAJDÚCHOVÁ, Helena. *Podnik a podnikanie: príklady a prípadové štúdie*. 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer SR s. r. o., 2018. 257 s. ISBN 978-80-8168-899-7.

HOLUB, Dušan „a kol.“ *Základy práva pre ekonómov*. Bratislava: Wolters Kluwer SR s. r. o., 2016. 355 s. ISBN 978-80-8168-513-2.

MAJDÚCHOVÁ, Helena „a kol.“ *Podnikové hospodárstvo*. 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer SR s. r. o., 2020. 424 s. ISBN 978-80-571-0271-7.

MAJDÚCHOVÁ, Helena „a kol.“ *Podnikové hospodárstvo: praktické príklady a kontrolné testy*. 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer SR s. r. o., 2020. 303 s. ISBN 978-80-571-0164-2.

MAJDÚCHOVÁ, Helena – NEUMANNOVÁ, Anna. *Podnik a podnikanie*. 2. vyd. Bratislava: Sprint 2 s. r. o., 2014. 209 s. ISBN 978-80-89710-04-1.

MAJDÚCHOVÁ, Helena – RYBÁROVÁ, Daniela. *Podnikové hospodárstvo pre manažérov*. 1. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer SR s. r. o., 2019. 269 s. ISBN 978-80-571-0035-5.

SATKOVÁ, Blanka „a kol.“ *Podnikové hospodárstvo: praktikum*. 2. vyd. Bratislava: Ekonóm, 1996. 155 s. ISBN 80-225-0694-X.

SRPOVÁ, Jitka – ŘEHOŘ, Václav „a kol.“ *Základy podnikání*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. 423 s. ISBN 978-80-247-3339-5.

VEBER, Jaromír – SRPOVÁ, Jitka „a kol.“ *Podnikání malé a střední firmy*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 320 s. ISBN 978-80-247-2409-6.

Legislatíva

Ministerstvo vnútra SR *Ohlásenie voľnej, remeselnej a viazanej živnosti – fyzická osoba* [elektronický zdroj]. [cit. 2023-02-24]. Dostupné na: <https://www.minv.sk/?ohlasenie-volnej-remeselnej-a-viazanej-zivnosti-fyzicka-osoba>

Ministerstvo vnútra SR *Remeselné živnosti* [elektronický zdroj]. [cit. 2023-02-24]. Dostupné na: <https://www.minv.sk/?remeselne-zivnosti-1>

Zákon č. 40/1964 Zb. *Občiansky zákonník* [elektronický zdroj]. [cit. 2022-11-25]. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>

Zákon č. 513/1991 Zb. *Obchodný zákonník* [elektronický zdroj]. [cit. 2022-10-28]. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/513/20220717>

Zákon č. 513/1991 Zb. *Obchodný zákonník* [elektronický zdroj]. [cit. 2022-11-25]. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/513/20220717#paragraf-673>

Zákon č. 455/1991 Zb. *Zákon o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)* [elektronický zdroj]. [cit. 2022-10-29]. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/455/20221001>

Internetové zdroje

REDAKCIA Podnikajte.sk *Právne formy podnikania* [elektronický zdroj]. [cit. 2022-12-08].

Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/pravne-formy/prave-formy-podnikania>

SLOVAKBUSINESSAGENCY *Vznik a zánik malých a stredných podnikov na Slovensku v r. 2019* [elektronický zdroj]. [cit. 2022-12-8]. Dostupné na:

http://www.sbagency.sk/sites/default/files/vznik_a_zanik_msp_2019_final.pdf

PODNIKAM.SK *Zakladateľská listina s. r. o. – vzor* [elektronický zdroj]. [cit. 2023-03-13].

Dostupné na: <https://cdn.sita.sk/sites/20/2016/03/vzor-zakladatelska-listina-sro.pdf>

POHORELÁ, Petra *Európske družstvo (SCE)* [elektronický zdroj]. [cit. 2022-11-04].

Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/ine-obchodne-spolocnosti-a-druzstvo/europske-druzstvo-sce>

FINSTAT *Štatistika vzniku a zániku firiem a živnostníkov* [elektronický zdroj]. [cit. 2022-

10-29]. Dostupné na: <https://finstat.sk/analyzy/statistika-poctu-vzniknutych-a-zaniknutych-firiem>

SLOVAK BUSINESS AGENCY *Vznik a zánik MSP na Slovensku v roku 2019*

[elektronický zdroj]. [cit. 2022-10-29]. Dostupné na:

http://www.sbagency.sk/sites/default/files/vznik_a_zanik_msp_2019_final.pdf

HACCP V PRAXI *Čo je HACCP?* [elektronický zdroj]. [cit. 2023-04-18]. Dostupné na:

<https://haccpvpraxi.sk/co-je-haccp/>

ÚČTOVNÁ JEDNOTKA *Sociálny fond* [elektronický zdroj]. [cit. 2023-04-18]. Dostupné

na: <https://uctovnajednotka.sk/podvojne-uctovnictvo/socialny-fond/>

SENEŠI, Norbert *Založenie firmy* [elektronický zdroj]. Dostupné na:

<https://www.podnikajte.sk/pravne-formy/zalozenie-firmy>

ŠRENKEL, Ľudovít *Aké faktory zvažovať pri výbere právnej formy podnikania?*

[elektronický zdroj]. Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/pravne-formy/vyber-pravnej-formy>

PRÁCA AKO ŽIVNOSŤ *Živnosť – výhody a nevýhody* [elektronický zdroj]. Dostupné na:

<https://praca-ako.sk/zivnost/zivnost-vyhody-a-nevyhody-1/>

TATRABANKA Živnosť alebo s. r. o.? Aké sú výhody a nevýhody [elektronický zdroj]. Dostupné na: <https://www.tatrabanka.sk/sk/business/navigacia-podnikatela/blog/zivnost-alebo-sro-vyhody-nevyhody/>

PIKO, Martin *Slobodné povolenia* [elektronický zdroj]. Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/pravne-formy/slobodne-povolania>

SENEŠI, Norbert *Európska spoločnosť (Societas Europaea) ako právna formy podnikania vSR* [elektronický zdroj]. Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/ine-obchodne-spolocnosti-a-druzstvo/europska-spolocnost-forma-podnikania>

POHORELOVÁ, Petra *SHR - samostatne hospodáriaci roľník* [elektronický zdroj]. Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/pravne-formy/shr-samostatne-hospodariaci-rolnik>

SLOVENSKO.SK *Jednoduchá spoločnosť na akcie* [elektronický zdroj]. Dostupné na: https://www.slovensko.sk/sk/zivotne-situacie/zivotna-situacia/_jednoducha-spolocnost-na-akcie/

KUBINSKÁ, Petra *Jednoduchá spoločnosť na akcie (j. s. a.) – výhody a nevýhody* [elektronický zdroj]. Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/jednoducha-spolocnost-na-akcie/jsa-vyhody-nevyhody>

REDAKCIA Podnikajte.sk *Charakteristika družstva* [elektronický zdroj]. Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/ine-obchodne-spolocnosti-a-druzstvo/charakteristika-druzstva>

RIEDLOVÁ, Michaela *Čo je to holding* [elektronický zdroj]. Dostupné na: <https://www.epravo.cz/pravopomaha/kurzy/co-je-to-holding-111680.html>

MARÔNEK, Ján *Výhody a nevýhody k. s. – komanditnej spoločnosti* [elektronický zdroj]. Dostupné na: <https://maronekpartners.sk/blog/vyhody-a-nevyhody-k-s-komanditnej-spolocnosti>

PODNIKANIE V ŠPORTE *Právne formy podnikania* [elektronický zdroj]. Dostupné na: <https://www.podnikanievsporte.sk/stranka/pravne-formy-podnikania>

SLOVENSKÁ SPORITEĽŇA *Domčine laskonky: Sebadisciplína v podnikaní priniesla slobodu* [elektronický zdroj]. Dostupné na: <https://www.slsp.sk/sk/biznis/zaciname-podnikat/clanky-pribehy/kto-chce-podnikat-toho-si-biznis-najde>

ŠUTYOVÁ, Zuzana *Založenie a vznik akciovej spoločnosti* [elektronický zdroj]. Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/ine-obchodne-spolocnosti-a-druzstvo/zalozenie-akciovej-spolocnosti>

JASPIS *Zdravotné a sociálne odvody v roku 2023* [elektronický zdroj]. Dostupné na: https://jaspis.sk/aktuality/zdravotne-socialne-odvody?psafe_param=1&gclid=CjwKCAiAr4GgBhBFEiwAgwORrZXqRIIsMU-a2G39POdiPf5JmnaqAdDGf_bC_NcS0pBPoYVhR82Js4xoCcKUQAvD_BwE

FINANČNÁ SPRÁVA *Informovanie o dani z príjmov právnických osôb* [elektronický zdroj]. Dostupné na: <https://www.financnasprava.sk/sk/podnikatelia/dane/dan-z-prijmov/pravnicke-osoby/informovanie-dan-prijem-po>

ORSR *Ako založiť s. r. o. na Slovensku v roku 2023* [elektronický zdroj]. Dostupné na: https://www.orsr.help/blog/ako-zalozit-sro?gclid=Cj0KCQjwtsCgBhDEARIsAE7RYh0AApBpghSfTB1dTh-3TdEs1Mvc32wXKyab0fi6OA-TnC0wkOysDpcaAg46EALw_wcB

JASPIS *Je jednoosobova s. r. o. výhodnejšia ako živnosť?* [elektronický zdroj]. Dostupné na: <https://jaspis.sk/aktuality/jednoosobova-sro>

SroOnline *Aké odvody platí konateľ a spoločník s. r. o. v roku 2023?* [elektronický zdroj]. Dostupné na: <https://www.sroonline.sk/ake-odvody-plati-konatel-a-spolocnik-s-r-o-do-socialnej-a-zdravotnej-poistovne>

PRÍLOHY

Príloha č. 1 – Zakladateľská listina